

BESTUURSVERSLAG 2020

Stichting Onderwijs Primair
’t Vaartland 3-5
2821 LH Stolwijk

Inhoudsopgave

Introductie 4
1. Het schoolbestuur 7
1.1 Organisatie 7
1.2 Profiel 10
2. Verantwoording beleid 14
2.1 Maatschappelijke opdracht 14
2.2 Betekenisvol leren 16
2.3 Vakmanschap 23
2.4 Samenwerking 25
2.5 Vitale en duurzame organisatie 28
2.6 Financieel beleid 32
2.7 Risico's en risicobeheersing 36
3. Verantwoording financiën/Continuïteitsparagraaf 41
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief 41
3.2 Staat van baten en lasten 43
3.3 Financiële positie 51
Bijlage I: Raad van Toezicht Stichting Onderwijs Primair sinds 1 juli 2019 53
Bijlage II: Overzicht betrokkenheid Huisvesting 54

Introductie

Een bewogen jaar

Daar is ie dan! Het Bestuursverslag over 2020! Ik hoef u niet te vertellen dat 2020 een heel bewogen jaar was voor het primair onderwijs in het algemeen en daarmee ook voor onze Stichting. We begonnen het jaar met een stevige focus op onze onderwijskwaliteit. Zoals vorig jaar al aangegeven zijn we ingestapt in het traject Regie op Onderwijskwaliteit van de PO-raad (RoOK). Dit traject hebben we benut om ons voor te bereiden op het inspectiebezoek dat voor maart 2020 op de rol stond. Het startgesprek vond plaats op 9 maart 2020.

Wereldwijde pandemie

In de voorjaarsvakantie werd echter voorzichtig duidelijk dat een gevaarlijk virus zich inmiddels ook in Nederland had gemanifesteerd en besmettingen leidden uiteindelijk ook bij onze Stichting tot de noodzaak een school een dag te sluiten op 13 maart. Dit bleek de voorbode voor een zogenaamde intelligente *lockdown*, want op 15 maart kondigde minister-president Rutte aan dat alle scholen dicht zouden gaan en er zoveel mogelijk vanuit huis gewerkt moest worden. Vanwege de op handen zijnde sluiting van een van onze scholen, hebben we op 12 maart een 'noodpakket onderwijs op afstand' klaargezet en afspraken gemaakt over hoe we zouden handelen wanneer een school dicht zou moeten. Dat dit zondag al voor alle scholen in werking zou moeten worden gesteld was onverwacht, maar we waren hiermee gelukkig wel een stap verder in de besluitvorming ten opzichte van vele andere scholen. Het afstemmen van onderwijs op afstand, verliep voor onze organisatie dan ook soepel. Wel brak een ongewisse tijd aan, omdat er nog geen adequate aanpak was van het virus.

Ondertussen waren we als Stichting gestart met een traject voor onze nieuwe strategische koers, liep het fusieproces met de Prins Bernhardschool en het Schateiland gestaag verder en vonden gesprekken plaats om in Haastrecht tot een formele samenwerkingsschool te komen. Na de meivakantie gingen scholen weer 50% open en werden corona-continuroosters gemaakt om ouderbewegingen te beperken. Ondertussen besloten we de gesprekken met de inspectie voort te zetten met een nieuw digitaal startgesprek en ook digitale verificatiebezoeken op de eerder geselecteerde scholen. Focus van het onderzoek was verschoven naar het onderwijs en de kwaliteitszorg in de *lockdown*periode.

De verspreidingsrisico's door kinderen jonger dan 12 jaar bleken vervolgens aantoonbaar klein[1] en dus kon per 8 juni het basisonderwijs volledig open. Dit alles betekende dat leerlingen en collega's het schooljaar toch nog enigszins normaal konden afmaken, al kwamen schoolkampen en schoolreisjes te vervallen evenals eerder al de veelbesproken eindcito. Het advies van de school was al afgegeven in maart, dus voor de start in het VO was dit verder geen belemmering, al was hierdoor van een herziening op grond van een eindcito dit jaar geen sprake.

Start schooljaar

Bij de start van het nieuwe schooljaar was het virus het land nog niet uit en moest het algemene snottebellenseizoen nog beginnen. Eerder dan verwacht ging het reproductiegetal alweer omhoog met opnieuw implicaties voor het onderwijs. Geen excursies en theatervoorstellingen, geen support van oudercommissies in de school, maar alleen volwassenen in de school in het kader van passend onderwijs. Dat ging eigenlijk prima. Het aantal collega's dat positief getest werd bleef relatief laag (nog geen 5% van onze collega's), maar de druk op vervangers nam hand over hand toe vanwege de verplichte thuisquarantaine bij een coronatest. Toen we eind september commercieel zijn gaan testen, werd de

[1] Bij het schrijven van dit Jaarverslag wordt daar anders over gedacht in verband met een zgn. Britse variant van het virus…

quarantaine duur bij testen teruggebracht van 3 dagen tot een dag. Begin november kwam daar de commerciële sneltestlocatie Bergambacht bij en kon een collega met milde klachten die negatief werd getest een kwartier later gewoon op werk verschijnen. De ergste druk was daarmee van de ketel.

Directeuren hadden hun handen vol aan het rondkrijgen van vervangingen, want de rek was er bij hun teamleden inmiddels ook wel een beetje uit om extra te kunnen en willen werken. Ondertussen besloot de inspectie ook nog een aantal van onze scholen te willen bezoeken voor themaonderzoek. Een drukke tijd dus.

En half december was het opnieuw raak. Er werd op 14 december een nieuwe *lockdown* afgekondigd, met een scholensluiting per 16 december, omdat het aantal besmettingen opnieuw dramatisch toenam met druk op ziekenhuizen tot gevolg. Tegen alle verwachtingen in, werd ook het basisonderwijs dus in deze *lockdown* meegenomen. Iets wat de routekaart van de overheid niet opnieuw voor mogelijk hield. Opnieuw toonden teams zich wendbaar en werd alles geregeld om per 4 januari 2021 weer onderwijs op afstand te geven.

Onderwijskwaliteit

Wat zo'n jaar met de onderwijskwaliteit doet, valt moeilijk te zeggen. Wat we in elk geval zien is dat kinderen die het thuis goed hebben en in een rijke educatieve omgeving opgroeien, prima uit de strijd lijken te komen. Echte problemen doen zich voor bij gezinnen die ook in reguliere zomervakanties eigenlijk in beeld zouden moeten blijven. Voor wie school soms een veiligere plek is dan thuis of kinderen bij wie de omstandigheden er niet naar zijn om thuis voldoende leerkilometers te maken, omdat het simpelweg te druk is in huis, er geen goede wifiverbinding is of geen eigen werkplek. Met andere woorden: zo'n periode van *lockdown*, leidt tot het vergroten van de kloof tussen kansrijk en kansarm. Tegelijkertijd is het belangrijk dat we het verlies aan leerrendement ook niet te groot maken. Dat legt onnodige druk op deze kinderen en hun ouders. Effectief gaat het over 2020 om een kleine 3 maanden aan minder effectief traditioneel onderwijs op een mensenleven.[2] In deze tijd hebben kinderen hele andere (minder meetbare) *skills* geleerd.

Natuurlijk hebben we als onderwijs een opdracht om leerlingen te helpen snel terug te keren op hun leerpad, maar laten we elkaar daarin niet overvragen en vooral etaleren wat er extra is geleerd in deze tijd in termen van brede persoonsvorming. We zetten de inhaal en ondersteuningssubsidie in, om die leerlingen die ongewild echt buiten de boot zijn gevallen de afgelopen maanden te helpen snel weer op hun eigen leercurve te raken. En we zien dat proces met vertrouwen tegemoet!

Collega's hebben heel veel van zichzelf gevraagd het afgelopen jaar en zijn enorm gegroeid in hun digitale vaardigheden. Hierin zien zij kansen, naast de grote voordelen van het fysiek samenzijn. Die kansen en inzichten zullen als alles weer wat meer 'normaal' is zeker verzilverd worden. Ik ben trots op al onze collega's en de prestaties die zij weten neer te zetten in interactie met elkaar en met hun leerlingen.

Daarnaast ben ik bijzonder trots op het succesvolle fusieproces dat doorgang vond in coronatijd tussen de Prins Bernhardschool en het Schateiland, op de samenwerkingsschool in wording in Haastrecht én kijk ik met veel trots terug op het proces om te komen tot onze nieuwe strategische koers, ons Vergezicht. We gaan ook de komende periode weer mooie stappen zetten om de gestelde doelen te realiseren: in verbinding en vertrouwen.

Tot slot wil ik stilstaan bij het team van ons bestuursbureau. Wat een krachtige, zelfstandige ploeg! Het is niet eenvoudig om al vanaf maart 2020 grotendeels thuis te werken. De korte periode van meer vrijheid

[2] In 2021 kwam daar nog eens 1,5 maand bij voor zover we nu weten.

rond de zomer, toen ‘de R’ laag was, maakte dat collega’s elkaar ook graag weer eens troffen op kantoor. Helaas heb ik dat weer een halt moeten toeroepen, zodra Rutte weer opriep tot thuiswerken. Desondanks kwijt iedereen zich serieus van zijn taak, neemt contact met elkaar op voor onderlinge afstemming en werkt hard om onze strategische doelen te realiseren. Dit alles heeft in elk geval geleid tot een aantal prachtige resultaten op HR: zo konden we na de zomer starten met een volledige ploeg met sterke nieuwe collega’s en konden we twee nieuwe directeuren aantrekken voor de vertrekkend directeuren, leiden we zij-instromers op en hebben we binnen de hectische vervangingscontext creatieve oplossingen gevonden. Binnen de huisvestingsportefeuille werd tijd in geruimd om de ventilatieomstandigheden te laten onderzoeken en aan te pakken indien nodig. Op onderwijskwaliteit zijn grote stappen gezet om te komen tot een sterke kwaliteitscultuur met een prachtige voldoende van de inspectie als gevolg en ook op financiën is een mooi - dik positief - resultaat geboekt. Verzuim was het afgelopen jaar laag als je naar regulier verzuim kijkt en vanzelfsprekend hoog als je de coronaquarantaines meeneemt, maar geeft blijk van een hoog arbeidsethos in onze organisatie! Een dikke pluim dus ook voor het team Bestuursbureau!

Liesbeth Augustijn
Collega van Bestuur

1. Het schoolbestuur

Onderwijs Primair is een stichting voor openbaar basisonderwijs. Stichting Onderwijs Primair is verantwoordelijk voor het verzorgen van openbaar onderwijs op 18 schoollocaties in de gemeenten Krimpenerwaard, Montfoort en Oudewater (16 BRINS).

1. Stichting Onderwijs Primair
2. obs De Sterrenboom
3. obs Vlisterstroom
4. obs Goejanverwelle
5. obs De Schakels
6. obs Prins Claus
7. obs De Hobbitstee
8. obs Koningin Emma *locatie centrum*
9. obs Koningin Emma *locatie Vogelweide*
10. obs De Vlieger
11. obs De Kromme Draai
12. obs De Polsstok
13. obs Kiezel en Kei
14. obs Koningin Wilhelmina
15. obs Het Schateiland
16. obs Flora
17. obs Prinses Irene
18. obs De Schakel
19. obs De Kranepoort

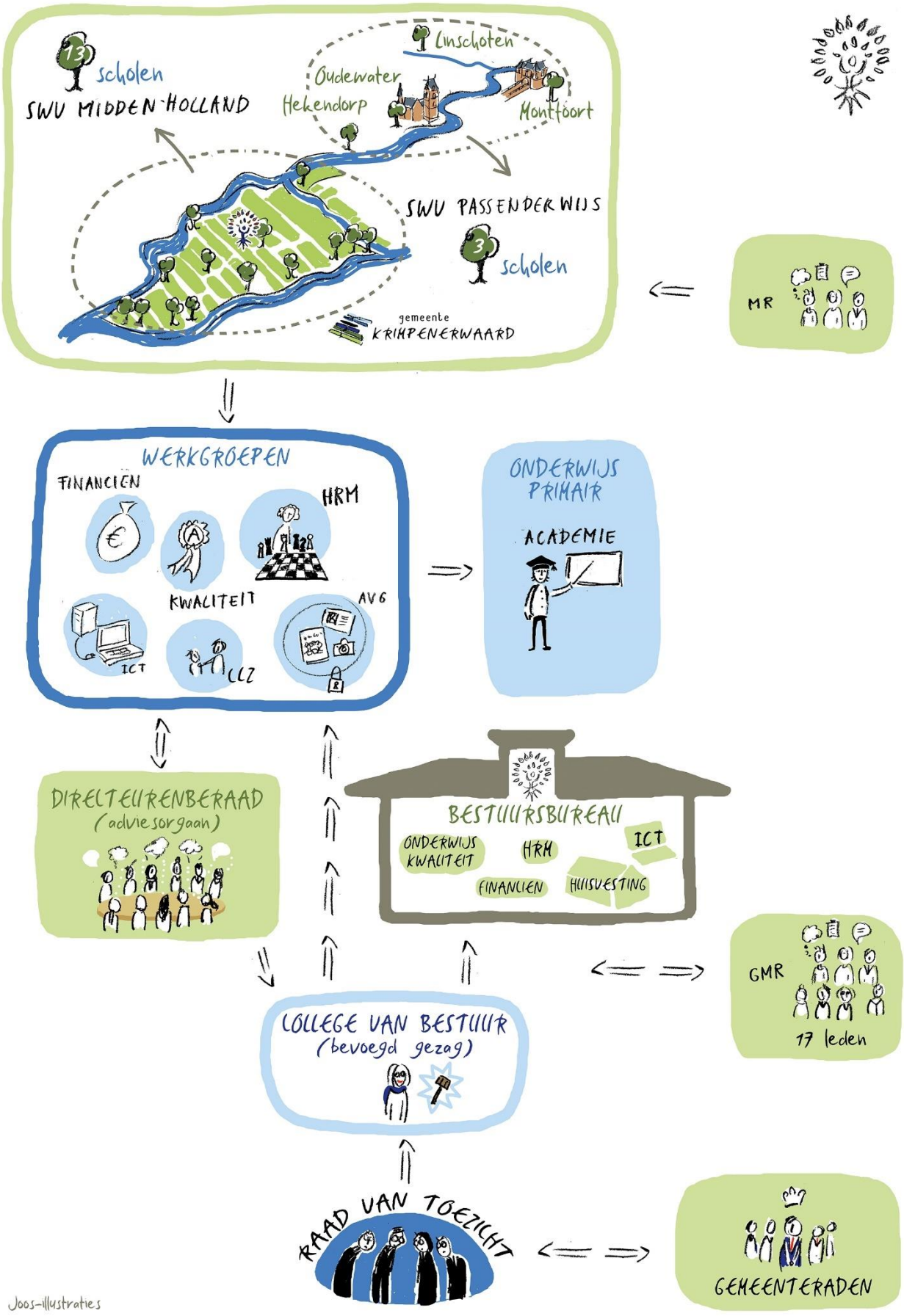
1.1 Organisatie

Contactgegevens

Stichting Onderwijs Primair
't Vaartland 3-5
2821 LH Stolwijk
0182-351708
info@onderwijsprimair.nl
KvK: 24349878

Juridische structuur

De juridische structuur is een Stichting, opgericht in 2003.

13 scholen
SWV MIDDEN-HOLLAND
Linschoten
Oudewater
Hekendorp
Montfoort
SWV PASSENDER WIJS
3 scholen
gemeente KRIMPENERWAARD
MR
WERKGROEPEN
FINANCIEN
HRM
KWALITEIT
AVG
ICT
CLZ
ONDERWIJS PRIMAIR
ACADEMIE
DIRECTIEBERAAD
(adviesorgaan)
BESTUURSBUREAU
ONDERWIJS KWALITEIT
HRM
ICT
FINANCIEN
HUISVESTING
GMR
17 leden
COLLEGE VAN BESTUUR
(bevoegd gezag)
RAAD VAN TOEZICHT
GEMEENTERADEN
Joos-illustraties

Op het Bestuursbureau in Stolwijk wordt een aantal staffuncties ingevuld (Financiële administratie en Huisvesting) en wordt beleid gemaakt op het gebied van (Passend) Onderwijs en Kwaliteit, HRM en Financiën. Daarnaast wordt hier de coördinatie gedaan van vervangingen en wordt door de functionaris gegevensbescherming de AVG uitgevoerd. De personeels- en salarisadministratie is uitbesteed aan ONS Onderwijs Bureau. Het Bestuursbureau huisvest ook de Onderwijs Primair Academie, de interne opleidingsacademie van de Stichting.

Het afgelopen jaar is vanwege corona door de collega's van het Bestuursbureau vooral thuis gewerkt.

Governance Code

De nieuwe Code Goed Bestuur in het primair onderwijs is opgebouwd uit 4 principes:

- Het bestuur zorgt voor goed onderwijs aan alle kinderen.
- Het bestuur werkt voortdurend in verbinding met de maatschappelijke context.
- Het bestuur werkt actief aan de professionaliteit van de organisatie en van zichzelf.
- Het bestuur werkt integer en transparant.

Stichting Onderwijs Primair handhaaft deze code. Het is de bedoeling van deze code dat bestuur en intern toezicht zichtbaar maken hoe de code wordt toegepast in het handelen. In hoofdstuk 2 zal hier verder op worden ingegaan.

Organieke scheiding

De oude Code Goed Bestuur benadrukte de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. Er zijn verschillende manieren om de organieke scheiding uit te werken. Bij Stichting Onderwijs Primair is sprake van organieke scheiding: de directeur-bestuurder (College van Bestuur) heeft de dagelijkse leiding en de Raad van Toezicht houdt toezicht op het bestuur (two-tier)[3].

Bestuur

Het College van Bestuur wordt gevormd door Liesbeth Augustijn. Zij heeft geen betaalde of onbetaalde nevenfuncties buiten de nevenfuncties die voortvloeien uit haar functie van bestuurder, te weten:

- Bestuurslid SWV PO Midden-Holland (KVK 24297441)
- Bestuurslid SWV Stichting Passenderwijs (KVK 56956274)

- VVE Vogelweide, Schoonhoven: voorzitter (KVK 24349878)
- VVE De Spil, Ouderkerk aan den IJssel: voorzitter (KVK 68786824)
- VVE Het Rak, Gouderak: voorzitter (KVK 68795076)
- VVE Krimpen, Krimpen aan de Lek: voorzitter (KVK 62059165)
- VVE De Brede Vaart, Linschoten: lid (KVK 68014201)
- VVE Scholencomplex Montfoort: lid (KVK 71812288)
- Beheercommissie Haastrecht: voorzitter (KVK 58780955)
- Beheercommissie Vogelweide, Schoonhoven: voorzitter (KVK 63478137)
- Beheercommissie Cultuurhuis: voorzitter (KVK 55383475)

[3] Onderbrengen van de functies van bestuur en intern toezicht in twee verschillende organen van het bevoegd gezag. Daarbij komt bijvoorbeeld de functie van bestuur bij een college van bestuur of statutairbestuurder te berusten (bestuur) en de functie van intern toezicht bij een raad van toezicht (intern toezichtsorgaan).

De uitvoering van deze nevenfuncties doet de bestuurder samen met collega-bestuurders en afgevaardigden van de verschillende gemeenten. Daarbij vindt er ondersteuning plaats door een administratiekantoor en een technisch adviesbureau. Voor de solitaire scholen binnen de stichting worden voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd door de huisvestingsmedewerker en wordt er technische *know-how* ingekocht (zie bijlage II).

Intern toezichtsorgaan

Sinds 1 juli 2019 heeft Stichting Onderwijs Primair een geheel vernieuwde Raad van Toezicht onder voorzitterschap van Jan-Willem van Riet. In bijlage I wordt een overzicht getoond van de volledige bezetting van de Raad van Toezicht. Het Verslag Intern Toezicht is via onderstaande link beschikbaar.

BIJLAGE
Jaarverslag RvT 2020

(Gemeenschappelijke) medezeggenschap

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad komt minimaal 8 keer per jaar bij elkaar onder voorzitterschap van Ivonne de Ridder, instructeur op Het Schateiland en De Schakel. De GMR bestaat uit een dagelijks bestuur waarvan naast de voorzitter ook Martine Bakker (ouder op de Floraschool) en Elsbeth Roozemond (ouder Koningin Wilhelmina) deel uitmaken. De financiële commissie van de GMR komt per trimester tenminste 1 maal bij elkaar en adviseert onder meer over de begroting. Deze auditcie bestaat naast Martine Bakker (ouder van de Floraschool) uit Ina van den Berg (CLZ-er op De Schakels en De Flora) en Alan Lotman (ouder van de Koningin Emmaschool). Er wordt naar een evenwichtige ouder- en personeelsgeleding gestreefd. Via onderstaande link is het jaarverslag van de GMR inclusief een overzicht van alle GMR-leden beschikbaar.

BIJLAGE
Jaarverslag GMR

1.2 Profiel

Missie & visie

Stichting Onderwijs Primair biedt een keurmerk voor 16 BRINS met allen een eigen karakter. Samen wordt het verschil gemaakt voor kinderen. Er wordt een basis gelegd voor een betekenisvolle deelname aan de maatschappij waarbij het potentieel van het kind wordt benut.

Het motto van de stichting is:
'GOEIEN MET LEF!'

Het groeien in het motto is bedoeld voor alle leerlingen en alle medewerkers. De stichting stelt eisen aan deze ontwikkeling, ondersteunt en faciliteert. Vanuit de maatschappelijke opdracht wordt gezorgd voor:

- Betekenisvol leren
- Vakmanschap
- Samenwerking
- Een duurzame en vitale organisatie

Dat doen we mét elkaar, vóór de kinderen!

Maatschappelijke opdracht

Wij rusten de leerlingen die onze scholen bezoeken toe voor het vervolgonderwijs en voor het leven. Dat doen we door te zien wie zij zijn als mens en door hen uit te dagen hun volle potentieel te benutten. We vinden het belangrijk dat kinderen het plezier in leren behouden en terug kunnen kijken op een fijne basisschooltijd. We verwachten van elkaar daartoe een maximale inspanning.

Binnen de Stichting wordt gewerkt vanuit 4 richtinggevende principes: Vertrouwen, Eigenheid, Verbinding en Initiatief.

Kernactiviteiten

De kernactiviteiten van het bestuur bestaan uit het faciliteren van de scholen, zodat zij in staat zijn tot het geven van kwalitatief hoogwaardig, eigentijds onderwijs met een deskundig, sterk team dat zich eigenaar voelt van het gegeven onderwijs. Daarbij geeft de bestuurder middels de strategische koers de kaders aan. Dat wordt gedaan met een sterk team op Financiën, HRM/HRD en Onderwijskwaliteit. Het stroomlijnen van een aantal ondersteunende processen moet de komende jaren leiden tot verdere ontzorging van de directeuren, zodat hun focus kan liggen op het onderwijskundig leiderschap en het zijn van een inspirerend leidinggevende. Het bestuursbureau neemt vanuit de Onderwijs Primair Academie het voortouw in het organiseren van scholingen op basis van de behoefte uit de scholen zelf. Zo worden middelen gebundeld en kunnen er *in company* trainingen aangeboden worden. Dit brengt een kostenvoordeel met zich mee, maar ook een kleinere vervangingsvraag door lesuitval én *last but not least* ontmoeting tussen mensen van verschillende scholen binnen de Stichting.

Strategische koers: Het Vergezicht

In 2020 is het Vergezicht vormgegeven. In sessies met leerlingen, ouders, leerkrachten, CLZ-ers en directeuren, is input opgehaald voor de nieuwe strategische koers van de Stichting. Om ervoor te zorgen dat wordt waargemaakt wat we met elkaar hebben aangegeven als belangrijk, zijn procedures, processen en afspraken in het Vergezicht beschreven als handelingen op bestuurs-, school- en leerkrachtniveau. Hiermee wordt voor iedereen, die betrokken is bij onze stichting, duidelijk gemaakt wat van elkaar verwacht mag worden. In dit jaarverslag maken we de koppeling van het Jaarverslag 2019 met ons strategisch Vergezicht! Langs eerdergenoemde thema's zijn doelstellingen geformuleerd voor de komende 4 jaar.

In hoofdstuk 2, waarin het beleid wordt verantwoord, wordt toegelicht welke doelstellingen binnen deze 4 thema's al gerealiseerd zijn en welke uitdagingen er gezien worden voor de komende 4 jaar.

Toegankelijkheid & toelating

Onderwijs Primair is een stichting voor openbaar onderwijs. We zijn daar trots op! Gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting vormen het fundament voor afspraken, normen en regels voor het dagelijks handelen in elke openbare school. Zij vormen een gedeelde kern, naast de persoonlijke waarden, normen en verhalen, die leerkrachten, leerlingen en ouders meenemen. Dat betekent dat iedereen welkom is op onze scholen, als leerkracht én leerling, met oprechte belangstelling voor geaardheid, culturele achtergrond of levensovertuiging. En dat iedereen gelijke kansen krijgt om zijn of haar volle potentieel te benutten. Wij zijn nieuwsgierig naar de ander en zullen in gesprek met elkaar blijven verkennen hoe onze waarden zich tot elkaar verhouden. Zelfs als ze met elkaar op gespannen voet lijken te staan! De enige beperking ontstaat wanneer, ondanks de sterke zorgstructuur, de (medische) problematiek van het kind de capaciteiten op de scholen overstijgt. Dan zal er in het kader van de zorgplicht geholpen worden met het zoeken naar een passend alternatief.

Klachtenbehandeling

Binnen de Stichting is sinds 2019 weer een helder klachtenprotocol. Afgelopen jaar is er 1 klacht ingediend bij de bestuurder. De aard van de klacht had betrekking op de uitvoering van het passend onderwijs. In deze casus is *mediation* ingezet via een onderwijsconsulent, maar dit heeft helaas niet mogen baten. Uiteindelijk heeft het geleid tot het bemiddelen naar een andere school in nauwe samenwerking met het samenwerkingsverband Passenderwijs.

Alle vertrouwenspersonen zijn het afgelopen jaar bijgeschoold in hun rol door School en Veiligheid.

2. Verantwoording beleid

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over het beleid van het bestuur. Het is opgedeeld in zeven paragrafen, waarbij eerst nogmaals wordt stilgestaan bij de maatschappelijke opdracht om vervolgens in te gaan op de vier verschillende thema's van het Vergezicht, betekenisvol leren, vakmanschap, samenwerking en een duurzame en vitale organisatie. In een aparte paragraaf wordt het financieel beleid toegelicht en de laatste paragraaf gaat in op de risico's en risicobeheersing. Het hart van dit hoofdstuk wordt gevormd door de verantwoording over de gestelde doelen, behaalde resultaten en de mogelijke vervolgstappen.

2.1 Maatschappelijke opdracht

Het afgelopen jaar is eens te meer duidelijk geworden dat onderwijs de kurk is waar de samenleving op drijft. Na de zorg uiteraard! Bij het uitbreken van de wereldwijde pandemie werd duidelijk dat het onderwijs naast de drieslag van Gert Biesta - persoonsvorming, socialisatie en kwalificatie - ook een belangrijke rol vervult in opvang van kinderen. Onderwijs heeft zichtbaar een belangrijke publieke functie. Besturen van een onderwijsorganisatie kan dan ook niet los gezien worden van ontwikkelingen en opdrachten die in de samenleving spelen en die publiek en politiek bediscussieerd worden. Door de publieke functie die het onderwijs heeft, is de relatie met (externe) stakeholders van essentieel belang. Dit Bestuursverslag is het tweede dat wordt geschreven terwijl we midden in de Corona-crisis zitten. De maatschappelijke opdracht van het onderwijs is zichtbaarder dan ooit:

> Wij rusten de leerlingen die onze scholen bezoeken toe voor het vervolgonderwijs en voor het leven. Dat doen we door te zien wie zij zijn als mens en door hen uit te dagen hun volle potentieel te benutten. We vinden het belangrijk dat kinderen het plezier in leren behouden en terug kunnen kijken op een fijne basisschooltijd. We verwachten van elkaar daartoe een maximale inspanning.[4]

De context waarin die opdracht moet worden volbracht, is veranderd. De corona-crisis heeft die verandering een extra dimensie gegeven. Inmiddels is duidelijk dat COVID-19 breed haar sporen gaat nalaten in de samenleving en ook in het onderwijs. Bedrijven vallen om, de staatsschuld loopt op, er zijn meer spanningen in gezinnen en het hebben van een goede gezondheid wordt bedreigt en vraagt om brede samenwerking en een internationale aanpak. Onderwijs vind op school plaats én thuis via onderwijs op afstand.

Niet alle leerlingen hebben op eenzelfde manier van het onderwijs op afstand geprofiteerd als in een traditionele setting. Er zijn leerlingen die in de schoolse setting veel beter tot hun recht komen en aan de andere kant zijn er ook leerlingen die tijdens het onderwijs op afstand eenvoudiger tot groei kwamen dan in de klas (prikkelarm versus prikkelrijk). Op dit moment is de zorg om achterstanden groot. Gevoelsmatig wordt deze zorg gevoed door economen. Economen stellen in het vakblad ESB dat de door de scholensluiting ontstane leerachterstanden, vooral bij kwetsbare leerlingen op termijn leiden tot lagere inkomens en lagere groei[5]. Pedagogen benadrukken de groei op andere gebieden én het risico van een *selffulfilling prophecy* door leerlingen steeds voor te houden dat er sprake is van achterstanden. Dat leerlingen in elk geval groei hebben doorgemaakt op dimensies als flexibiliteit, zelfstandigheid en veerkracht staat buiten kijf. Pedagogen zien daarbij ook dat de kloof tussen leerlingen uit kansarme en kansrijke gezinnen verder is toegenomen.

[4] Vergezicht, In verbinding en vertrouwen p.8

[5] Schoolsluiting schaadt economie op termijn fors, ESB, 106(4793), 21 januari 2021

Ook binnen onze scholen staan collega's aan de lat om leerlingen die niet de verwachte groei hebben doorgemaakt adequaat te begeleiden om zo weer *back on track* te komen. Inhaal- en ondersteuningssubsidies worden ingezet om leerlingen, die niet voldoende van het onderwijs op afstand hebben geprofiteerd, een inhaalslag te laten maken. In schooladviezen voor het VO wordt rekening gehouden met deze bijzondere omstandigheden door kansrijk te adviseren.

Internationalisering

De gemaakte keuzes voor het onderwijs ten tijde van corona hebben we deels af kunnen kijken van Scandinavische landen en van bijvoorbeeld Duitsland; landen waar corona net een paar weken eerder huishield. Verder moeten we constateren dat binnen Stichting Onderwijs Primair nog niet veel meer aan internationalisering is gedaan, dan voorgaande jaren. Hoewel de wereld in een tijd van technologische ontwikkelingen steeds kleiner wordt en de mogelijkheden legio zijn.

Wel is er sprake van een IPC school binnen de stichting. Hier wordt de wereldoriëntatie aangevlogen volgens het International Primary Curriculum, thematisch onderwijs vanuit wetenschappelijke inzichten van over de hele wereld. In het Vergezicht is daarnaast – mede op verzoek van leerlingen – opgenomen, dat het de wens is om de komende jaren het onderwijs in Engels te versterken. In het Hoogbegaafden Onderwijs Oudewater (HBOO) op de Schakels worden hier mooie stappen mee gezet. Hier wordt ingezet op de voorloper van het Cambridge Engels 'Little Bridge'. Ook de tot stand gebrachte samenwerking met VO-scholen kan hierbij helpen! Tot slot is het goed te vermelden dat de vakleerkracht Muziek van obs de Kiezel en Kei warme contacten onderhoudt met kinderkoor 'Color Music' uit Oekraïne. Leerlingen van beide scholen zijn recent extra verbonden vanwege inspanningen om geld in te zamelen voor een ziek meisje in dit Oekraïense koor via #helpvera.

2.2 Betekenisvol leren

Betekenisvol leren betekent dat de leerlingen vakinhoud aangeboden krijgen in context en geïntegreerd. Dankzij betekenisvol leren kunnen leerlingen hun talenten en passies ontdekken en een stevig fundament leggen voor hun vervolgopleiding. Belangrijke onderwerpen hierbij zijn wat er wordt geleerd, hoe het leren tot stand komt en het effect daarvan op de kwaliteit van onderwijs.

Doelen en resultaten

Vergezicht: Betekenisvol leren	2019	2020
1: Sterke kwaliteitscultuur: uniform als het kan en specifiek waar het moet		
2: Zicht op opbrengsten		
3: Dankzij effectieve inzet van passend onderwijsmiddelen tevredenheid van ouders, leerlingen en leerkrachten passend onderwijs vergroten		
4: Impact van corona zo klein mogelijk houden. Kansengelijkheid zo groot mogelijk.	n.v.t.	

2.2.1 Sterke kwaliteitscultuur

Stichting Onderwijs Primair besteedt veel aandacht aan de kwaliteitszorg vanuit de maatschappelijke opdracht om goed onderwijs te verzorgen. De verantwoording gebeurt op een transparante manier. Het bestuur werkt sinds eind 2019 aan onderwijskwaliteit door gebruik te maken van de kennis en inzichten uit Regie op Onderwijskwaliteit. In 2019 is met deze subsidie de kwaliteitszorgcyclus goed onder de loep genomen door gesprekken op de scholen met een door de PO-Raad beschikbaar gestelde adviseur. Binnen de scholen van de Stichting is oog voor zowel de korte als de lange cyclus van kwaliteit.

Het kwaliteitsbeleid wordt naar aanleiding van dit traject opnieuw beschreven. De stichting werkt aan een kwaliteitshandboek dat als vertrekpunt dient voor alle scholen binnen de stichting. In dit ‘Handboek Aspecten van Kwaliteit’ wordt met elkaar vastgelegd wat de opbrengst van elke school dient te zijn aan de hand van de vijf kwaliteitsgebieden uit het onderzoekskader van de Inspectie en hoe dit gemeten kan worden.

Er wordt daarbij toegewerkt naar een stichtingsbrede definitie van ‘goed onderwijs’ en van een ‘goede leerkracht’. Iedere school heeft onderwijskwaliteit (duidelijk) gedefinieerd. Deze richt zich op:

- Kwalificatie: het verwerven van kennis, vaardigheden en houding
- Socialisatie: de manieren waarop we via onderwijs deel worden van bestaande tradities en praktijken
- Persoonsvorming: emancipatie en vrijheid en de verantwoordelijkheid die daarmee gepaard gaat.

Doelen en resultaten

Als stichting wordt kwalitatief hoogwaardig onderwijs nagestreefd, waarbij wordt voldaan aan onderwijsresultaten die in overeenstemming zijn met de gestelde norm qua schoolweging. Om hier zicht op te hebben is het noodzakelijk om een goed en cyclisch systeem te voeren, waardoor interventies (vroeg)tijdig ingezet kunnen worden.

Doelen	2019	2020
1: Afstemmen van meerdere onderdelen binnen WMK-PO zodat deze onderling vergelijkbaar zijn		
2: Opzetten van een 4 jaarlijkse kwaliteitscyclus met behulp van de instrumenten uit WMK-PO		

Doel 1: Afstemmen van meerdere onderdelen binnen WMK-PO zodat deze onderling vergelijkbaar zijn

Binnen de stichting is het ambitieuze doel gesteld om minimaal een 3,5 op een 4-punt-ladder te scoren. Om dit te behalen, is het van belang dat alle scholen met dezelfde vragenlijsten werken, die in ParnasSys WMK te vinden zijn. Om met elkaar te kunnen sturen op de opbrengsten is het noodzakelijk dat de uitslagen met elkaar vergeleken kunnen worden en dat er zicht is op welke onderdelen scholen interventies in moeten zetten om de gewenste opbrengsten een volgend moment wel te bereiken.

Met ingang van schooljaar 2020 maken we binnen ParnasSys gebruik van de volgende onderdelen; Basismonitor, Veiligheidsmonitor, Leerkrachttevredenheid vragenlijst, Leerlingtevredenheid vragenlijst en Oudertevredenheid vragenlijst.

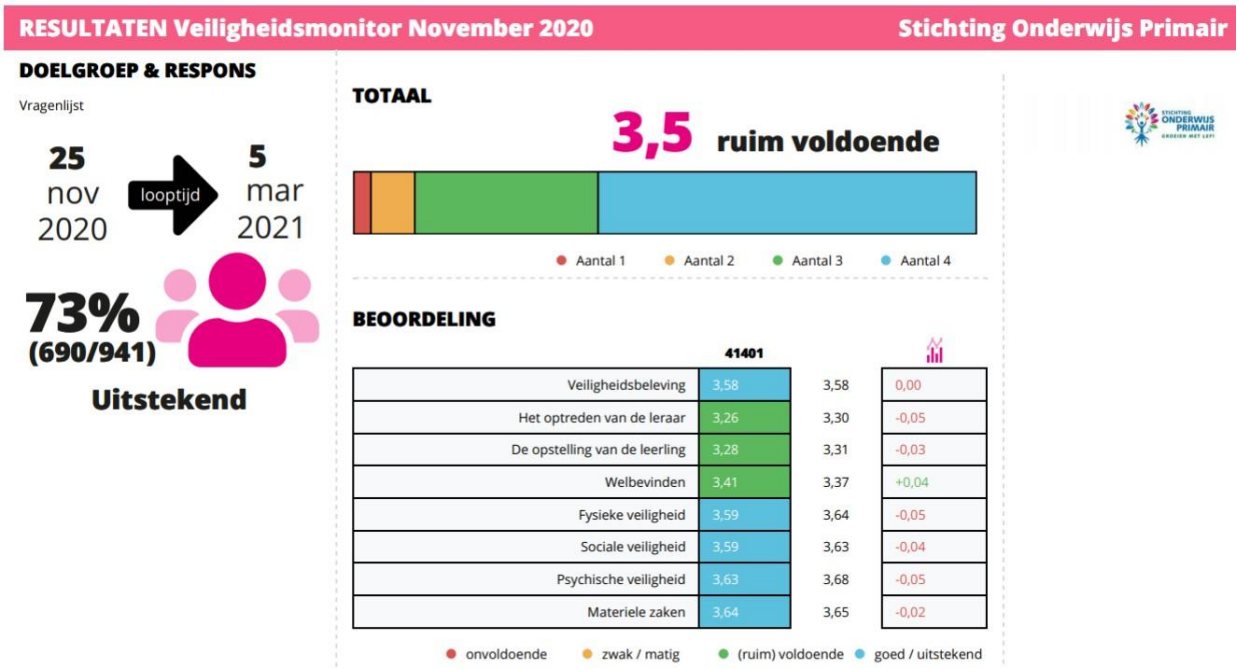
Doel 2: Opzetten van een 4 jaarlijkse kwaliteitscyclus met behulp van instrumenten uit WMK-**PO**

Met ingang van 2020 wordt onderstaand schema gehanteerd, zodat alle bovengenoemde vragenlijsten over het jaar verdeeld zijn. Hierbij is de keus gemaakt om sommige vragenlijsten elk jaar uit te zetten, waarbij een selectie van vragen is geënt op de speerpunten van het Vergezicht. Andere vragenlijsten komen om het jaar aan bod, zodat er in de tussentijd flinke stappen kunnen worden gezet die de scholen formuleren in het plan van aanpak.

Soort Enquête	Hoe vaak? Wat? Wanneer?	Wie?
Veiligheidsmonitor	1 x per jaar, november Plan van aanpak formuleren: december/januari Uitvoering plan van aanpak: vanaf februari	Groep 5, groep 6, groep 7 en groep 8
Basismonitor	1 x per jaar, oktober Plan van aanpak formuleren: november/december Uitvoering plan van aanpak: vanaf januari	Directeur, CLZ'er en minimaal twee leerkrachten (BB, MB en OB)
Leerlingtevredenheid vragenlijst	1 x per twee jaar, maart Plan van aanpak formuleren: april/mei Uitvoering plan van aanpak: vanaf juni	Groep 4 tot en met groep 8
Leerkrachttevredenheid vragenlijst	1 x per twee jaar, januari Plan van aanpak formuleren: februari/maart Uitvoering plan van aanpak: vanaf april	Leerkrachten school
Oudertevredenheid vragenlijst	1 x per twee jaar, maart Plan van aanpak formuleren: april/mei Uitvoering plan van aanpak: vanaf juni	Ouders school

Veiligheid als voorbeeld

Iedere leerling moet zich veilig voelen. Dit is een belangrijke voorwaarde om te kunnen ontwikkelen. Om te monitoren of het met de veiligheid goed gesteld is, nemen de scholen een veiligheidsmonitor af. Over de uitkomsten van de veiligheidsmonitor wordt met het team en met de ouders gecommuniceerd en indien nodig/gewenst, worden er interventies ingezet om de veiligheid te vergroten.

De stichting scoort een 3,48 (op 4 puntschaal) en daarmee ruim voldoende. De respons op de vragenlijst was eind februari 2021 73%: 690 van de 941 leerlingen hebben de vragenlijst ingevuld. Een score die heel tevreden stemt en waarmee het doel wordt gehaald.

2.2.2 Onderwijsopbrengsten

De leerlingen van onze scholen moeten met voldoende bagage toegerust worden om moeiteloos door te kunnen stromen naar het vervolgonderwijs passend bij hun talenten.

Doelen en resultaten

Om te kunnen zorgen dat elke leerling zijn/haar volle potentieel kan benutten, is in 2020 goed in beeld gebracht welke specifieke behoefte de leerlingpopulatie van een school heeft. Daarnaast wordt gemonitord of het uitstroomniveau van leerlingen voldoende is aan de hand van het onderwijsresultatenmodel. Duidelijk is dat er bij Onderwijs Primair een uitdaging ligt op het gebied van rekenen en begrijpend lezen. Spellingsresultaten stemmen tevreden. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat corona het afgelopen jaar impact heeft gehad op de leeropbrengsten en dat het effect van ingezette interventies is doorkruist door 2 *lockdowns* en thuisquarantainemaatregelen.

Doelen	2019	2020
1: Inzicht in de leerlingpopulatie en de opbrengsten passend bij de schoolweging		
2: Alle scholen scoren op of boven het landelijk gemiddelde passend bij de schoolweging (gem. van de afgelopen 3 jaar)		Eindtoets niet afgenomen
3: Alle scholen scoren op de eindtoets boven de signaleringslijn van 1F Lezen		Eindtoets niet afgenomen
4: Alle scholen scoren op de eindtoets boven de signaleringslijn van 1F Rekenen		Eindtoets niet afgenomen
5: Alle scholen scoren op de eindtoets boven de signaleringslijn van 2F Lezen		Eindtoets niet afgenomen
6: Alle scholen scoren op de eindtoets boven de signaleringslijn van 1S Rekenen		Eindtoets niet afgenomen

Doel 1: Inzicht in de leerlingpopulatie en de opbrengsten passend bij de schoolweging

Er is in het afgelopen jaar ruim aandacht geweest voor het Onderwijsresultatenmodel en de daarbij behorende schoolweging en referentieniveaus. Elke school is aan de slag gegaan om schooleigen normen te formuleren, passend bij de schoolweging. Instrumenten worden gedeeld, waardoor duidelijk wordt waar per school de zorgzwaarte ligt.

Doelen 2 t/m 6

Door het niet afnemen van de eindtoets is niet na te gaan hoe de scholen hebben gescoord op de referentieniveaus. De verwachting is dat er *overall* eerder een licht negatief dan een positief effect waar te nemen is. Ingezette interventies zijn door corona immers niet allemaal uitgevoerd. Daarnaast hebben niet alle leerlingen optimaal geprofiteerd van het aangeboden onderwijs op afstand. Tegelijkertijd zijn er ook leerlingen, die thuis een prikkelarmere omgeving hebben getroffen of ouders die veel één op één begeleiding hebben kunnen bieden, waardoor zij (grote) sprongen vooruit zijn gegaan.

Wat laten de scores op de referentieniveaus zien?

De geaggregeerde gegevens over de jaren 2018 en 2019, waarbij in 2020 geen toetsen zijn afgenomen, laten zien dat de resultaten op 1F niveau heel aardig zijn. Op 2F/1S niveau is op een viertal scholen werk aan de winkel. In het algemeen kan gesteld worden dat binnen de stichting geïnvesteerd moet worden in het versterken van het rekenonderwijs. Het is dan ook niet voor niets dat momenteel de opleiding tot rekencoördinator en ook de rekenimpuls (modules) door veel collega's wordt opgepakt. Daarnaast is de Schoolkracht subsidie in een groot deel van de gevallen aangevraagd om het rekenonderwijs verder te versterken. Ook begrijpend lezen verdient aandacht.

Inspectiebezoek

In schooljaar 2020 heeft de inspectie Onderwijs Primair een bezoek gebracht in het kader van het vier jaarlijks onderzoek. De inspecteur heeft onderzocht of het bestuur van Onderwijs Primair op haar scholen zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of het financieel in staat is om ook in de toekomst goed onderwijs te blijven verzorgen. Met trots kunnen we vermelden dat de inspectie Stichting Onderwijs Primair met een voldoende beoordeeld heeft op het gebied van kwaliteitszorg en ambitie als ook op financieel vlak.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

De inspecteur heeft kunnen waarnemen dat de stichting sinds anderhalf jaar daadkrachtig bezig is om haar scholen doelgericht aan te sturen. Het is opgemerkt dat het bestuur nog aan het begin staat van haar ontwikkeling; veel zaken zijn opgepakt om de stichting professioneler te maken en verder te ontwikkelen. Bijzonder trots zijn we met het gegeven dat de inspectie heeft gezien dat het bestuur zeer actief communiceert over de kwaliteit van het onderwijs en de ontwikkelingen die gaande zijn. De interne en externe dialoog met de Raad van Toezicht, ouders en gemeenten is constructief en dient de kwaliteitsverbetering van de scholen.

Themaonderzoeken

Op vier van de scholen hebben net na de zomervakantie ook nog themaonderzoeken plaatsgevonden. Deze onderzoeken stonden in het teken van het stelselonderzoek naar kwaliteitsverbetering en de leerlingenpopulatie. De inspectie beoogde met dit onderzoek meer zicht te krijgen op de keuze en uitwerking van belangrijke thema's voor kwaliteitsverbetering op de scholen. Centraal stond het verhaal achter de keuze van kwaliteitsverbetering in samenhang met het beeld dat de school heeft van de leerlingenpopulatie en specifieke groepen, zoals leerlingen die extra ondersteuning krijgen. Alle vier de scholen hebben de gesprekken als prettig en waardevol ervaren. Er heeft geen schriftelijke terugkoppeling plaatsgevonden van deze gesprekken. De informatie uit deze gesprekken dient als bron voor de 'Staat van het Onderwijs', die jaarlijks in april verschijnt.

Visitatie

Er heeft in dit verslagjaar opnieuw geen bestuurlijke visitatie plaatsgevonden. Onderwijs Primair neemt nog niet deel aan bestuurlijke visitaties.

2.2.3 Dankzij effectieve inzet van passend onderwijsmiddelen tevredenheid van ouders, leerlingen en leerkrachten passend onderwijs vergroten

Het doel van de stichting ten aanzien van passend onderwijs is dat elke leerling met zelfvertrouwen aan het onderwijsproces kan deelnemen en dat aan specifieke onderwijsbehoeften tegemoet kan worden gekomen. Hiervoor is het nodig dat expertise en middelen op een adequate manier ingezet kunnen worden wanneer en waar dat nodig is. Helpend hierin is dat processen en procedures helder en transparant zijn, zodat nodige interventies uitgevoerd kunnen worden.

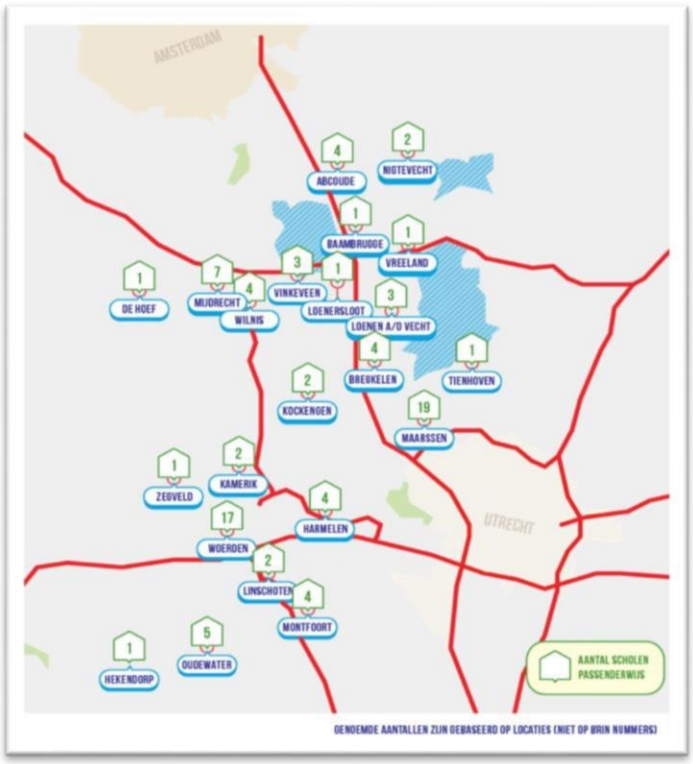
Doelen	2019	2020
1: Niveaus van zorg zijn helder en duidelijk beschreven		
2: Transparantie in middelen passend onderwijs		

Doel 1: Niveaus van zorg zijn helder en duidelijk beschreven

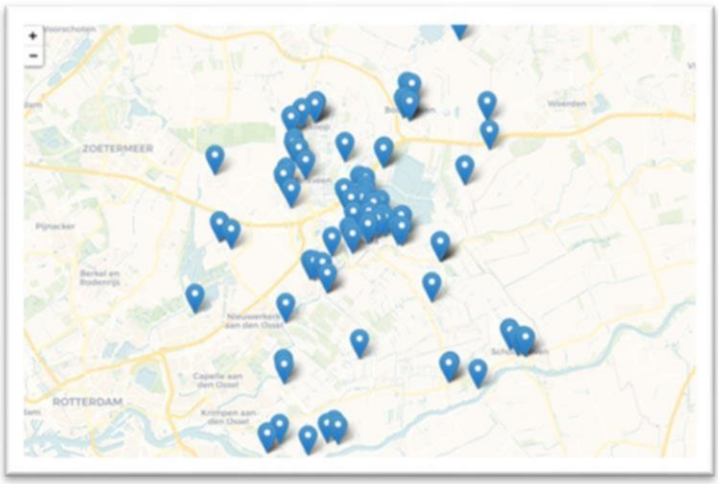
Begin 2020 is een start gemaakt om de ondersteuning in de verschillende niveaus van zorg te omschrijven samen met de coördinatoren leerlingenzorg binnen de stichting. Stichting Onderwijs Primair is aangesloten bij twee samenwerkingsverbanden, Midden-Holland en Passenderwijs. In het betreffende document is rekening gehouden met de verschillende werkwijzen, die bij beide samenwerkingsverbanden gehanteerd worden. Inmiddels zijn teams goed op de hoogte waaruit de basisondersteuning in zorgniveau 1, 2 en 3 moet bestaan en wat er kan worden aangevraagd op zorgniveau 4.

Doel 2: Transparantie in middelen passend onderwijs

Voor het tweede opeenvolgende jaar is in een evaluatieve bijeenkomst met directeuren en coördinatoren leerlingenzorg in oktober de structuur van passend onderwijs binnen de stichting besproken. Er is opnieuw inzicht gegeven in de wijze waarop scholen een beroep kunnen doen op de inzet van middelen voor passend onderwijs. Voor de basisondersteuning is dat in 2020: inzet van onderwijsassistenten, gebruik maken van Bouw (aanpak dyslexie), gebruik maken van SIDI PO en Plus met LEV (t.b.v. signalering en hulp aan hoogbegaafde leerlingen) of een hulpvraag aan de orthopedagoog. Daarnaast kunnen scholen voor leerlingen in zorgniveau 4 een beroep doen op middelen voor extra ondersteuning. Vanuit het verleden kan geconstateerd worden dat niet elke school aanspraak heeft gemaakt op de beschikbare middelen. Met ingang van schooljaar 2021-2022 zal voor de scholen, die vallen onder het samenwerkingsverband Midden-Holland, een hoger basisbedrag beschikbaar gesteld worden voor zorgniveaus 1 t/m 3. Hiermee zal de administratieve last worden teruggedrongen en zal de structuur meer gelijkgetrokken worden met de werkwijze bij Passenderwijs.

Figuur 1 Regionale spreiding samenwerkingsverband Passenderwijs

Figuur 2 Regionale spreiding samenwerkingsverband Midden Holland

Extra ondersteuning vanuit Passenderwijs 1 = ondersteuning school / 2 = ondersteuning groep / 3 = budget / 4A = verwijzing SBO / 4B = verwijzing SO									
2019-2020					2020-2021				
1	2	3	4a	4b	1	2	3	4a	4b
3	1	4	0	0	2	0	5	1	0

Ook voor de scholen, die vallen onder samenwerkingsverband Midden Holland, zal toegewerkt worden naar een vergelijkbare rapportagetabel. Vanwege de nu nog afwijkende werkwijze zijn vergelijkbare gegevens nog niet beschikbaar. De ondersteuning, die onder categorie 1 en 2 van de tabel valt, wordt op schoolniveau ingevuld met het beschikbare budget van €80 per leerling wat direct ter beschikking komt aan de scholen. Voor ondersteuning in categorie 3 zijn onderwijsassistenten beschikbaar en/of wordt er externe expertise ingekocht. Per dagdeel betreft dit ondersteuning aan ongeveer 20 leerlingen. Er is in het huidige schooljaar 2020/2021 1 verwijzing naar SBO geweest en geen verwijzingen naar het SO vanuit Passenderwijs-scholen.

In totaal is er vanuit de samenwerkingsverbanden in 2020 €704.000 ontvangen. Hiervan is €324.000 rechtstreeks naar de scholen gegaan ten behoeve van de basisondersteuning. De rest van het bedrag, €380.000, is als volgt ingezet:

- Loonkosten: €243.000; dit betreft de pool van onderwijsassistenten, die op aanvraag ingezet worden op extra ondersteuning op de scholen (categorie 3), een stukje coördinatie en inzet van leerkrachten op Plus met lev!
- Overige personele kosten: €26.000 voor opleidingskosten en externe uitgaven voor Plus met lev!
- Inkoop externe expertise voor extra ondersteuning op de scholen: €24.000
- Licentiekosten Bouw voor alle scholen: €3.500
- Overige kosten: €5.600; advieskosten, abonnementen e.d.

In tegenstelling tot het negatieve resultaat van €113.000 in 2019, is er over 2020 een positief resultaat overgebleven van €78.000. Dit bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve Passend Onderwijs samen met de compensatie van de extra loonkosten ter hoogte van €5.200. De middelen in deze reserve worden de komende jaren ingezet op passend onderwijs.

2.2.4 Corona uitgelicht

Binnen Stichting Onderwijs Primair overheerst een gevoel van tevredenheid over hoe onderwijs is vormgegeven in de eerste *lockdown* en ten tijde van de 50% heropening.[6] Er is in korte tijd dagelijks onderwijs op afstand opgetuigd, waarbij de leerkracht tussen 9-12 uur in de huiskamers digitaal onderwijs gaf en leerlingen wist te ondersteunen bij cruciale leerdoelen. In de eerste *lockdown* werd de noodopvang aanvankelijk beperkt tot leerlingen van ouders in cruciale beroepen. Angst voor het virus maakte dat het moeilijk was mensen beschikbaar te vinden voor leerlingen die thuis geen context hebben om tot leren te komen. Dit verbeterde in de loop van de tijd wel, maar in vergelijking met *lockdown 2* zijn er toen veel minder leerlingen bereikt, die thuis niet van het geboden onderwijs op afstand profiteren. Dat is ook zichtbaar geworden bij de formatieve toetsen, die in juni/juli of begin september zijn afgenomen.

In september heeft de rijksoverheid een subsidie beschikbaar gesteld ten behoeve van een inhaal- en ondersteuningsprogramma. Deze subsidie is aangevraagd door 13 BRINS (15 scholen). Voor deze scholen is een subsidie ontvangen van in totaal €252.000. De inhoud van de programma's is toegespitst op rekenen, lezen en taalonderwijs. Binnen deze programma's is ook oog voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. De grootste uitdaging is het bemensen van de momenten dat leerlingen extra leertijd ontvangen, maar iedereen heeft intern en/of extern leerkrachten en ondersteunend personeel gevonden om de programma's uit te voeren. Door de *2e lockdown* is het een uitdaging voor scholen om te voldoen aan het criterium van minimaal 30 contactmomenten gedurende de looptijd van de subsidie.

De middelen worden voornamelijk ingezet voor salariëring van personeel (intern en extern) dat is aangetrokken voor de uitvoering van de programma's. Slechts een kleine € 10.000,- is ingezet voor het aanschaffen van materialen. Het zwaartepunt van de uitgaven ligt in 2021.

Conclusie

De kwaliteit van het onderwijs is waar het allemaal om gaat en dit is altijd verbonden met de andere thema's in het strategisch Vergezicht. Het bestuur en de scholen hebben over het algemeen goed zicht op wat er zich binnen de organisatie afspeelt, dankzij veelal heldere doelen, frequente lesbezoeken, individuele en teamgesprekken en systematische evaluatie en bijstelling van beleid. Iedere school werkt cyclisch aan onderwijskwaliteit en verantwoordt zich over die onderwijskwaliteit: met en naar elkaar én naar de ouders en bestuurder. In het 'Handboek Aspecten van Kwaliteit' wordt vastgelegd wat beschouwd wordt als kwalitatief sterke onderwijsresultaten.

[6] Dit gevoel wordt bekrachtigd door de uitkomsten uit de hybride monitor dat het landelijke beeld beschrijft van de kwaliteit van onderwijs op afstand: https://www.onderwijsvanmorgen.nl/ovm/monitor-hybride-onderwijs-dit-vinden-ouders-belangrijk/

Inspelen op de verschillende onderwijsbehoeften blijft voor veel collega's een gezonde uitdaging, zo blijkt uit de enquête Basiskwaliteit. Dat is ook niet zo gek wanneer je je realiseert dat er binnen de stichting een relatief groot aantal kleine scholen is met combinatiegroepen. Collega's vinden dan al snel dat dit nog beter kan én moet. Toch kan geconcludeerd worden dat leerlingen binnen de stichting genoeg mogelijkheden tot ontplooiing krijgen, dat zij genoeg leren en dat zij veilig zijn. Dat heeft ook de Inspectie geconstateerd tijdens de inspectiebezoeken in 2020 en de door hen uitgevoerde digitale verificatieonderzoeken.[7]

2.3 Vakmanschap

Aan vakmanschap wordt veel waarde gehecht binnen Onderwijs Primair. Zowel de ontwikkeling van de leerlingen als van de medewerkers heeft een hoge prioriteit. Tegelijkertijd heeft het werken aan het vakmanschap door corona onder druk gestaan. Er is minder ruimte geweest voor formele scholing. Aan de andere kant hebben mensen dankzij informeel leren een heel mooie groei doorgemaakt.

Doelen en resultaten

Vergezicht: Vakmanschap	2019	2020
1: Uitbreiden Onderwijs Primair Academie met online platform		
2: Professionele leergemeenschappen (PLG's) zijn actief op het gebied van rekenen, lezen en HB		
3: Nieuw managementstatuut is gereed in 2020		
4: Meer opleidingsplekken bieden voor (pabo) studenten		

2.3.1 Uitbreiden Onderwijs Primair Academie met online platform

Het doel voor 2020 was om de onderwijs Primair Academie verder uit te breiden met een online platvorm en de scholing aan te laten sluiten bij onderdelen, die stichtingsbreed aangepakt moeten worden. De stichting stelt zichzelf ten doel medewerkers ruim in de gelegenheid te stellen zich te professionaliseren. In 2020 is hiervoor een bedrag vrijgemaakt van €289.000. Daar is in 2020 €168.000 van besteed. 289K is 80% meer dan op grond van de CAO is afgesproken[8]. De lagere realisatie heeft te maken met de gevolgen van de 1e *lockdown*. Veel trainingen zijn toen stopgezet.

Na de zomervakantie zijn geplande trainingen *online* doorgegaan. Naast ruimte voor individuele professionaliseringsinitiatieven is ook regelmatig collectief geschoold. Er zijn in 2020 *in company* scholingen aangeboden voor BHV en nascholing vertrouwenspersoon, maar ook de opleiding rekencoördinator is gestart. Er is voor *in company* trainingen gekozen, zodat er op de scholen minder vervangingen nodig zijn en er ook minder gereisd hoeft te worden. Daarnaast stimuleert dit de ontmoeting tussen collega's en zou dit op termijn een kostenvoordeel met zich mee kunnen brengen, waardoor er per individu meer geschoold kan worden voor hetzelfde geld. Als gevolg van de COVID-19 pandemie hebben veel trainingen online plaatsgevonden, waardoor het doel van de fysieke ontmoeting tussen collega's in 2020 nauwelijks mogelijk was.

[7] https://www.onderwijsprimair.nl/wie-wij-zijn/onderzoek-bestuur-en-scholen-vierjaarlijks-onderzoek/

[8] Zo'n 160K zouden we conform de CAO uit moeten geven aan professionalisering

Begin 2020 is de *e-learning* omgeving (Skillstown) gelanceerd in de organisatie. Vanwege de pandemie hebben processen grote vertraging opgelopen. [9] Komend jaar zal verder geïnvesteerd worden in de *e-learning* module, maar ook in een lange termijn planning van de Onderwijs Primair Academie. Deze planning moet aansluiten bij de ontwikkelpunten vanuit het Vergezicht, vanuit de scholen en vanuit het personeel.

Pedagogisch vakmanschap wordt binnen de stichting dan ook gezien als kern van het onderwijs. Door corona zijn de trainingen en netwerken pedagogisch vakmanschap nu online doorgegaan.

[9] Aantal actieve gebruikers: 188 (58% van de collega's) - Aantal gevolgde modules: 648 - Aantal behaalde certificaten: 131 Het Vergezicht en werkvormen waren onderdelen voor een stichtingsbrede studiedag.

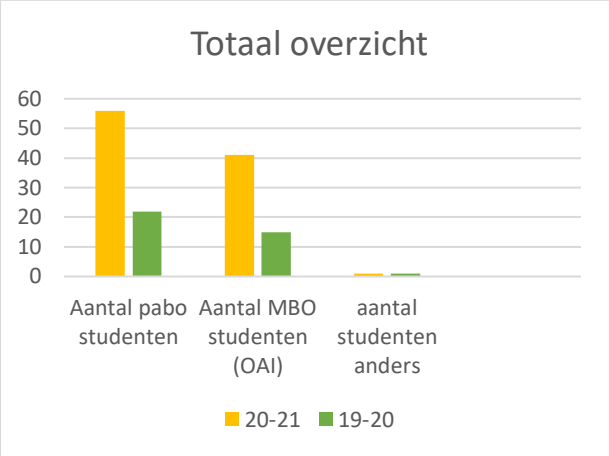
2.3.2 Professionele leergemeenschappen (PLG's) zijn actief op het gebied van rekenen, lezen en HB

In 2020 zijn 3 professionele leergemeenschappen gestart met enthousiaste, deskundige collega's. De combinatie van de opleiding rekencoördinatoren en de start van de PLG rekenen heeft er wel toe geleid dat er minder animo is geweest voor de PLG Rekenen dan gehoopt en gewenst. In 2021 worden extra leden voor deze PLG verwacht.

2.3.3 Nieuw managementstatuut is gereed in 2020

In 2020 is het nieuwe managementstatuut gerealiseerd. Hierin is de focus van de schooldirecteur nadrukkelijk op het onderwijskundig leiderschap komen te liggen. Directeuren dragen bij aan het beleidsvormingsproces via voorzitterschap en deelname aan diverse werkgroepen. Op die manier is het directeurenberaad een belangrijk adviesorgaan voor de bestuurder. Het voorzitterschap rouleert en is per schooljaar 20/21 in handen van Joanneke Blommenstijn en Rien Gebraad.

2.3.4 Meer opleidingsplekken bieden voor (pabo) studenten

Figuur 2: Totaal aantal stagiaires binnen Stichting Onderwijs Primair

Dankzij nauwere samenwerking (zie paragraaf 2.4) is het aantal stagiaires binnen de stichting toegenomen. Naast pabo-studenten zijn er ook mbo-studenten, die leren voor onderwijsassistent. Alle scholen binnen de stichting zijn geregistreerd bij het SBB (Stagebureau voor het MBO) als leer-werkplek. Ook op het bestuursbureau waren er in 2020 2 stagiaires (1 student HRM (HBO) en 1 student bestuurskunde (WO)).

Er is ingezet op intensivering van contacten met de Hogeschool Rotterdam en de Hogeschool Utrecht. Dit is noodzakelijk vanwege vergrijzing van het personeelsbestand. Ervaren is dat er op de arbeidsmarkt meer interesse is voor het onderwijs. Met geïnteresseerden wordt het gesprek aangegaan over de diverse mogelijkheden op de Hogescholen en binnen de Stichting.

2.4 Samenwerking

Samenwerking is zinvol als het een bijdrage levert aan betekenisvol leren. Als de uitkomst van 1+1 ineens 3 wordt! We benutten denkkracht om de kwaliteit te versterken, efficiënter te organiseren of werkdruk te verlagen. Samenwerking gebeurt op allerlei plekken: tussen leerlingen onderling, tussen leerkrachten op school en tussen leerkrachten van verschillende scholen. Elke dag weer een teamprestatie geleverd, op school en op stichtingsniveau.

Doelen en resultaten

Vergezicht: Samenwerken	2019	2020
1: Faciliteren en organiseren doorgaande leerlijnen (0-18 jaar)		
2: Interne samenwerking versterken d.m.v. professionele leergemeenschappen		
3: Organiseren van stichtingsbrede studiedagen		
4: Actief samenwerken met externe partners		

2.4.1. Doorgaande leerlijnen

Van belang zijn de doorgaande leerlijnen, de ontwikkeling van 0-18 jaar. Dit vraagt om een nauwe samenwerking met VVE en VO. De samenwerking tussen VVE organisaties/opvangpartners en het PO wordt minder vrijblijvend. Onderwijs Primair heeft de ambitie om een veel nauwere samenwerking tussen onderwijs en opvang en onderwijs en peuterspeelzaal te realiseren op een aantal van de scholen. Ook zijn afspraken gemaakt over hoe de samenwerking tussen PO en VO verder ingericht zou moeten worden. Helaas hebben deze samenwerkingen door corona op een laag pitje gestaan en zijn de contacten veelal corona gerelateerd geweest en niet gericht op het versterken van de doorgaande leerlijnen. De ambitie is om komende jaren sectoroverstijgende werkgroepen te starten, bestaande uit professionals van PO en VO, om samenwerking verder vormgeven. Verdergaande bestuurlijke samenwerking blijft daarbij in beeld, wanneer dit het onderwijs aan de kinderen ten goede komt.

2.4.2 Interne samenwerking versterken d.m.v. professionele leergemeenschappen

Door de inzet van PLG's wordt vormgegeven aan 'samen leren' en wordt gebruik gemaakt van elkaars expertise op alle lagen binnen de scholen.

2.4.3 Organiseren van stichtingsbrede studiedagen

Het is in 2020 vanwege de corona-maatregelen helaas niet gelukt een Stichtingsbrede studiedag te organiseren waarbij collega's elkaar ook echt konden ontmoeten. Dat was een flinke teleurstelling, te meer daar op 5 oktober het Vergezicht gepresenteerd werd aan het voltallige personeel. Uiteindelijk hebben de directeuren op hun eigen school en met hun eigen team een studiedag gehouden op 5 oktober met een gezamenlijke start binnen de online leeromgeving Skillstown om het Vergezicht te introduceren. Daarbij zijn alle teams getrakteerd op een geheel verzorgde lunch.

2.4.4 Actief samenwerken met externe partners

Naast samenwerking met VVE en VO zijn er afspraken met zorgpartners, partners uit het bedrijfsleven en het midden- en hoger beroepsonderwijs in het kader van opleiden van bekwaam personeel. Ook wordt er graag samengewerkt met dagbestedingsorganisaties. Een belangrijk thema hierbij is inclusiviteit in de samenleving en in het onderwijs.

Binnen dit doel was voor 2020 van belang de samenwerking met hogescholen te versterken om zo meer talent aan de stichting te kunnen binden. In 2020 is de aspirant Opleidingsschool Regio Rotterdam Rijnmond (AOS3R) goedgekeurd door het panel van DUS-I. De AOS3R ontvangt nu subsidie en heeft 4 jaar de tijd om te komen tot een geaccrediteerde opleidingsschool. Vanuit Onderwijs Primair nemen 4 scholen

deel aan deze aspirant opleidingsschool. Deze opleidingsschool betreft een samenwerking met de besturen: Stichting Samenwerkingsscholen, PRIMO vpr, Prokind Scholengroep, De Hoeksche School (ACIS), OPOD, Sophia, BLICK en Scholengroep Holland.

Met de Hogeschool Utrecht-Amersfoort zijn ook gesprekken gaande om toe te treden tot een nieuw te vormen aspirant opleidingsschool. In 2021 zal dit verder vorm krijgen.

De stichting staat zoals gezegd in nauw contact met partners in de regio. Dit voorjaar is nadrukkelijk afgestemd met collega schoolbesturen en met kinderopvangorganisaties. Dit is een goede plek om ook de waardering uit te spreken voor de wijze waarop opvangorganisaties het onderwijs hebben ondersteund bij de opvang tijdens de eerste *lockdown*. Ook gemeenten hebben zich betrokken en helpend opgesteld.

Belanghebbende organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de samenwerking of dialoog
Gemeente Krimpenerwaard	Op diverse terreinen nieuwbouw, passend onderwijs (waaronder VVE en HB), gemeentelijk vervoer zijn wij in contact met ambtenaren van de gemeente.
Gemeente Montfoort	Het 3-wekelijks contact richt zich hier op de geplande nieuwbouw voor de Hobbitstee.
Gemeente Oudewater	Het contact richt zich hier op duurzaam openbaar onderwijs in Oudewater
Samenwerkingsverband Midden-Holland	Wij maken deel uit van het bestuur van het samenwerkingsverband. Vanuit die hoedanigheid participeert de bestuurder in de stuurgroep hoogbegaafdheid en is de bestuurder aanwezig bij Algemene bestuursvergaderingen. De beleidsmedewerker (Passend) Onderwijs is om die reden actief in diverse werkgroepen van het samenwerkingsverband.
Samenwerkingsverband Passenderwijs	Als bestuur vervullen we een toezichthoudende rol op het bestuur van Passenderwijs. In die hoedanigheid wordt eens per kwartaal overleg gepleegd. Daarnaast is een overlegstructuur vanwege de inzet van de subsidie hoogbegaafdheid die een nauwe relatie heeft met onze activiteiten in de Stichting in het gebied van Passenderwijs. Per 2021 treedt de bestuurder toe tot de remuneratiecommissie van Samenwerkingsverband Passenderwijs.
Collega Besturen	Er is met collega-bestuurders in de regio goed contact. De contacten zijn laagdrempelig bij vraagstukken waar de bestuurder graag een bredere visie op verkrijgt.
VO-organisaties	Het bestuur van Onderwijs Primair heeft goed contact met de openbare en neutraal bijzondere scholengemeenschappen in de regio: Krimpenerwaard College, Gemini College, Schoonhovens College, Minkema College en de GSG Leo Vroman.
VVE organisaties	De partners in de kinderopvang waarmee wij in 2019 in Krimpenerwaard in contact staan zijn IJsselkids, Waardse Kids, Ziezo, SKN & Quadrant en De Rakkertjes (PSZ). Voor Montfoort zijn dit Koko kinderopvang, Het Bonte Koetje, Kind & Co & De Yellowbellies en Oudewater zijn dit Kind & Co en De Yellowbellies. Hierbij is het komen tot een doorlopende leerlijn/warme overdracht verkennend aan de orde en willen we met IJsselkids tot een integraal kindcentrum komen in Bergambacht.
Zorgorganisaties	Stichting Onderwijs Primair werkt voor de uitvoer van arrangementen passend onderwijs nauw samen met Enver, CJG, Schoolartsen, logopedisten, leerplichtambtenaar (allemaal vanuit GGD), Kwadraad, YOUZ en andere zorginstanties waar de gemeente contracten mee heeft.
Onderwijsadviesorganisaties	Stichting Onderwijs Primair werkt voor de uitvoer van arrangementen passend onderwijs samen met Onderwijs Advies, de BPO-ers van het SO-loket, etc.
Dagbesteding Krimpenerwaard	Stichting Onderwijs Primair is trots op de samenwerking met Dagbesteding Krimpenerwaard zoals dit vorm krijgt op Het Schateiland. De komende jaren hopen we dergelijke samenwerkingen verder uit te bouwen.

PO-raad	Stichting Onderwijs Primair is betrokken bij activiteiten van de PO-Raad. Zowel de bestuurder als de verschillende beleidsmedewerkers. In 2020 heeft de bestuurder zitting genomen in de Corona-denktank.

2.5 Vitale en duurzame organisatie

Voor het vervullen van de maatschappelijke opdracht is een vitale en duurzame organisatie van belang. Aangezien dit veelomvattend is, is het in deze paragraaf teruggebracht tot de volgende onderwerpen:

- HRM
- Huisvesting en facilitair

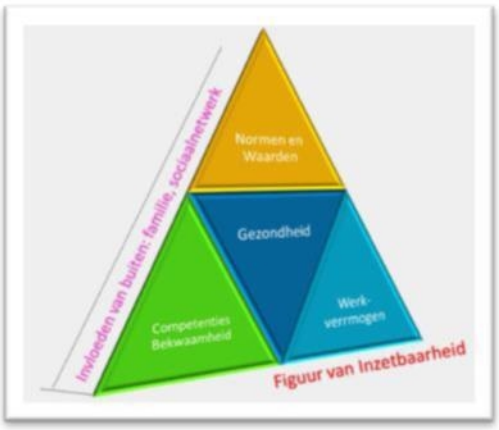
Ook financiën valt hieronder, maar het financieel beleid wordt in een aparte paragraaf, 2.6, toegelicht.

HRM – Doelen en resultaten

Vergezicht: Werken aan een vitale en duurzame organisatie	2019	2020
1: Personeels- en salarisadministratie op orde		
2: Nieuwe gesprekkencyclus		
3: Beheersbaar maken verzuim, verlagen verzuimpercentage		
4: Actualisering functiebeschrijvingen		
5: Insourcen vervangingspool		

2.5.1 Personeels- en salarisadministratie op orde

In de zomer van 2019 is de personeels- en salarisadministratie overgedragen aan een nieuwe dienstverlener, ONS onderwijsbureau. Eind 2019 en in 2020 zijn verdere afspraken gemaakt om de dienstverlening te optimaliseren. Er is onder andere een inhaalslag gemaakt om de personeelsdossiers op orde te brengen, waaronder een juiste registratie van de ambtsjubilea. Het beter organiseren van de personeels- en salarisadministratie blijft een continu proces, wat de aandacht heeft.

2.5.2 Nieuwe gesprekkencyclus

Eind 2019 is gestart met het opnieuw inrichten van een gesprekkencyclus binnen de stichting. In april 2020 is het beleid geaccordeerd in het directieberaad en in de GMR. Het is een 3-jarige cyclus waarbij de cyclus eens per 3 jaar wordt afgesloten met een beoordelingsgesprek. De gesprekken vormen samen met lesbezoeken met de bekwaamheidseisen vanuit de CAO/PO en het werkverdelingsplan een geheel.

De basis voor de gesprekken is de figuur van inzetbaarheid.
Onderdelen daarvan zijn:

- Gezondheid; welzijn in orde
- Competenties/bekwaamheid; is er de juiste mix van kennis, kunde en vaardigheden?
- Normen en Waarden; is er binding met visie school en stichting?
- Werkvermogen; werklast, taakverdeling in balans
- Het netwerk en de omgeving; is werk en privé in balans?

2.5.3 Beheersbaar maken verzuim en verlagen verzuimpercentage

Eind 2019 en in begin 2020 was er een hoog verzuim binnen de stichting. Dit betrof vooral langdurig verzuim. Gedurende 2020 is afscheid genomen van meerdere langdurig zieken, waardoor het verzuimpercentage is verlaagd. Om het verzuim beheersbaar te maken en te houden is eind 2020 een begin gemaakt met een data-analyse van het verzuim over de afgelopen jaren. Het doel hiervan is om tot een beter verzuimbeleidsplan te komen.

In september 2020 is een HBO HR-stagiaire gestart met het inzichtelijk maken van de werkdruk bij leerkrachten binnen Stichting Onderwijs Primair. Haar afstudeeropdracht heeft als thema: De relatie tussen werkdruk en verzuim. Hierbij wordt rekening gehouden met de gevolgen van de Coronacrisis op medewerkers. De coronapandemie en de twee *lockdowns* hebben een wissel getrokken op collega's. Het is van belang om waakzaam te blijven op deze gevolgen en op de weerbaarheid van de medewerkers.

Uitkeringen na ontslag
De kosten van de ontslagvergoedingen na 2 jaar arbeidsongeschiktheid voor 2020 zijn: €118.889. Werkgevers kunnen vanaf 1 april 2020 compensatie aanvragen als zij een werknemer ontslaan, die meer dan 2 jaar ziek is. Een deel van dit bedrag is dan ook teruggevorderd bij het UWV, namelijk €88.947. De terugvordering van 2 transitievergoedingen, waarvan de datum dat de medewerkers 2 jaar ziek waren in 2019 lag, zijn uit de vorderingen verwijderd. Ondanks de ontvangst van €21.340 met betrekking tot een uitdienst in 2019, is er door het UWV aangegeven dat voor trajecten, waarbij de datum 2 jaar ziek in 2019 viel, de transitievergoedingen niet gecompenseerd zullen worden. Van de openstaande vordering is inmiddels een bedrag ontvangen van €4.061. De rest is nog in behandeling. Daarnaast is er naar aanleiding van een ontslagtraject een vergoeding van €12.869 uitbetaald.

In algemene zin tracht Stichting Onderwijs Primair het ontslag van haar medewerkers zoveel mogelijk te beperken. Door middel van de gesprekkencyclus maken leidinggevenden het functioneren van de medewerker bespreekbaar. Door middel van deze gesprekken worden problemen vroegtijdig aan de orde gesteld en worden afspraken gemaakt om deze op te lossen. Ook wordt in de gesprekkencyclus het ziekteverzuim besproken met het doel om uitval door ziekte te voorkomen. Bij langdurig ziekteverzuim wordt door diverse re-integratiemaatregelen ingestoken op terugkeer van de zieke medewerker.

Wanneer, ondanks bovenstaande maatregelen, ontslag van een medewerker onomkeerbaar is, wordt ingezet op ontslag met wederzijds goedvinden. In overleg met de medewerker kan dan worden afgeweken van betaling van de wettelijke ontslagvergoeding, vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst.

In 2021 wordt ingezet op het verder terugdringen van langdurig verzuim. In de afgelopen jaren was met name het middellang en langdurend verzuim opvallend hoog. In veel gevallen betrof het ernstige ziektegevallen. Incidenteel was ook sprake van slecht casemanagement. Een aantal mensen is tussen wal en schip geraakt door de vele wisselingen van leidinggevenden. Hierdoor zijn medewerkers soms onvoldoende gevolgd.

2.5.4 Actualisering functiebeschrijvingen

In de nieuwe CAO-PO 2019-2020 is met deelnemende partijen (PO-Raad en vakbonden) afgesproken dat verouderde functiebeschrijvingen van onderwijsondersteunend personeel en schooldirecteuren moesten worden geactualiseerd.

In 2020 zijn de verouderde en de geactualiseerde functiebeschrijvingen (voorbeelden vanuit de PO-Raad) voorgelegd aan directie en onderwijsassistenten en is het personeel breed op de hoogte gebracht. In de praktijk heeft dit er toe geleid dat de onderwijsassistenten, die al jaren lang werk verrichten met een grotere verantwoordelijkheid, hoger zijn ingeschaald. Hiermee worden zij passend beloond en sluiten de geactualiseerde functiebeschrijvingen beter aan op de werkelijke taken.

Ook zijn de schooldirecteuren opnieuw ingeschaald. Directeuren binnen de stichting worden beloond in D12, waarbij zij ook een serieuze beleidsvoorbereidende rol vervullen binnen werkgroepen. De formatieomvang zal in de toekomst daarnaast een samenhang vertonen met het aantal leerlingen waar zij verantwoordelijkheid voor zijn.

2.5.5 *Insourcen* vervangingspool

Vanaf oktober 2019 is gestart met de interne vervangingspool. Inmiddels kan geconstateerd worden dat de vervangingspool goed draait. Het *insourcen* heeft een positief effect op de betrokkenheid. Door de coronacrisis is er veel vraag naar korte vervanging. Gelukkig beschikt de stichting over enorm betrokken medewerkers - vaak met een parttime aanstelling - die hun team graag ondersteunen. Veel vaste medewerkers stellen zich flexibel op om een groep tijdelijk over te nemen of op afstand te ondersteunen. Voor de zomer van 2020 heeft een aantal vaste vervangers uit de vervangingspool een vaste baan gevonden. Hierdoor was de vaste vervangingspool gekrompen naar 4,4 fte. Daarnaast wordt er ook gebruik gemaakt van flexibele vervangers, zoals gepensioneerde medewerkers van de stichting. Echter, de corona-crisis heeft logischerwijze wel geleid tot voorzichtigheid aan de zijde van de gepensioneerden.

Huisvesting en facilitair

Betekenisvol leren gebeurt in en om een daarvoor goed toegeruste school. Een fijne werkplek is randvoorwaardelijk om goede leerkrachten te kunnen (blijven) aantrekken. De mensen maken de plek, maar ook het gebouw doet ertoe! Daarom maken wij er werk van om onze gebouwen goed te onderhouden en mooie nieuwe huisvesting te realiseren als de tijd hier rijp voor is, De komende jaren staat er flink wat nieuwbouw op de planning en voorbereidingen zijn dan ook in volle gang.

Doelen en resultaten

Vergezicht: Werken aan een Vitale en duurzame organisatie (huisvesting)	2019	2020
7: Het meerjarenonderhoudsplan uitvoeren		
8: Uitbreiding Vogelweide gerealiseerd		
9: Naar nieuwbouw voor Scholencomplex Montfoort		
10: Naar nieuwbouw voor IKC Kiezel en Kei, Bergambacht		
11: Naar nieuwbouw voor de Kromme Draai, Ammerstol	n.v.t.	
12: Intensief gebruik van het bestuursbureau		

2.5.6 Het meerjarenonderhoudsplan uitvoeren

Het meerjarenonderhoudsplan uitvoeren, is een wettelijke taak. In 2020 is er veel minder uitgegeven aan groot onderhoud dan was begroot (-/- €241.000). Door de sluiting van de scholen en soms ook van bedrijven vanwege Covid-19 in een groot deel van het kalenderjaar is een aantal grote projecten uitgesteld

naar 2021. Het gaat onder andere om schilderwerk, het vervangen van vloeren en het ophogen van een plein.

2.5.7 Uitbreiding Vogelweide gerealiseerd

Net voor de zomer van 2020 is de nieuwbouwlocatie van de Vogelweide opgeleverd. Het oorspronkelijke gebouw waarin de Koningin Emmaschool gevestigd is samen met de Ichthus van het PCPO en een vestiging van de Waardse Kids, was al te klein bij de start. Het is een aangenaam gebouw, dat de naam 'Houtsnip' heeft meegekregen.

2.5.8 Naar nieuwbouw voor Scholencomplex Montfoort

In december 2020 is het bouwkrediet door de gemeenteraad opgehoogd voor de bouw van het Scholencomplex en er lijkt dan ook eindelijk schot in de zaak te komen. Het nieuwe gebouw dat er eigenlijk al had moeten staan, wordt nu in de loop van 2023 verwacht. Ook de locatiekeuze is nu zo goed als rond en het aanbestedingstraject voor een Design en Build partij loopt bij het schrijven van dit jaarverslag. Vanuit de Hobbitstee is een werkgroep actief met daarin grote betrokkenheid van ouders, die beroepshalve bekend zijn met aanbestedingstrajecten of bouwprojecten. Van deze expertise wordt dankbaar gebruik gemaakt door de project- en stuurgroep.

2.5.9 Naar nieuwbouw voor IKC Kiezel en Kei, Bergambacht

Het proces rond nieuwbouw Kiezel en Kei verloopt traag. Een haalbaarheidsstudie heeft uitgewezen dat het plot op de huidige locatie van de Kiezel en Kei niet groot genoeg is voor nieuwbouw van een MFA waarin 2 IKC's en de bibliotheek een plek krijgen. Er worden daarom alternatieve locaties onderzocht. Parallel hieraan wordt gewerkt aan het Programma van Eisen.

2.5.10 Naar nieuwbouw voor De Kromme Draai, Ammerstol

In 2020 is een *business case* gemaakt voor de nieuwbouw van de Kromme Draai. In de loop van 2021 wordt een keuze voor de locatie verwacht. Het team heeft een vliegende start gemaakt met de vertaling van de visie naar het nieuwbouwconcept.

2.5.11 Intensief gebruik van het bestuursbureau

Het prachtige bestuursbureau van Stichting onderwijs Primair is gekozen om ook veel ontmoeting mogelijk te maken voor de collega's op de scholen. Dit is mogelijk dankzij het huisvesten van de Onderwijs Primair Academie en het faciliteren van studiedagen en werkoverleggen buiten de eigen scholen. Hiermee konden kosten voor externe locaties, zoals vóór 2018 het geval was, worden beperkt. Het bestuursbureau is in 2020 door toedoen van de corona pandemie nauwelijks gebruikt. Per maart zijn activiteiten in het kader van de Onderwijs primair Academie opgeschort. Ook is per maart het devies van overheidswege om thuis te werken als dat maar enigszins mogelijk is. Aangezien dit voor de collega's van het bestuursbureau in de meeste situaties goed kan, is dit in 2020 de norm geworden. De verwachting is dat ook in 2021 en daarna een deel van de week thuis zal worden gewerkt. Het gesprek moet daarom gevoerd worden of een bestuursbureau van deze grootte nog noodzakelijk is en of het pand gedeeld kan worden met een andere (onderwijs)partner.

2.6 Financieel beleid

Voor een deel wordt ons financieel beleid ingegeven door eigen accenten, maar in belangrijke mate verantwoorden we ons in het bestuursverslag over vastgestelde thema's. Allereerst zal stilgestaan worden bij de eigen accenten om vervolgens paragraafsgewijs ook de vastgestelde thema's te bespreken.

Doelen en resultaten

Vergezicht: Werken aan een Vitale en duurzame organisatie (financiën)	2019	2020
1: Een financieel gezonde organisatie		
2: Versterken begrotingsproces		
3: Maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid		
4: Centrale inkoop conform wet- en regelgeving		

2.6.1 Een financieel gezonde organisatie

Na een financieel slecht resultaat in 2018 kon de omslag gemaakt worden in de loop van 2019. Deze ontwikkeling is doorgezet in 2020. Hoewel de kengetallen ook in 2018 en 2019 een financieel gezonde organisatie lieten zien, stond de reservepositie onder druk. Met het positieve resultaat over 2020 is dit niet langer het geval, zoals wordt toegelicht in hoofdstuk 3.

2.6.2 Versterken begrotingsproces

Een aandachtspunt blijft het begrotingsproces. In 2020 zijn hierin verdere stappen gemaakt, waarbij er weer meer aansluiting is geweest met het nieuwe strategisch beleidsplan en de jaarplannen van de scholen. Het verloop van het proces in de tijd vergt nog wel bijsturing. In 2021 is het streven om ruim eerder in het jaar de begrotingskaders helder te hebben en zal er nog meer gestuurd worden op de koppeling tussen de plannen en de begroting. Daarbij hebben de scholen meer financiële speelruimte,

doordat per eind 2020 een reserve per school opgebouwd kon worden. Of dit gaat bijdragen aan de professionalisering van de organisatie zal geëvalueerd moeten worden.

2.6.3 Maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid

Binnen onze Stichting vinden diverse initiatieven plaats waarmee de Stichting haar verantwoordelijkheid neemt ten aanzien van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Een bijzondere situatie doet zich voor binnen het Schateiland. Daar wordt samengewerkt met de Dagbesteding Krimpenerwaard. Zij huren een lokaal van waaruit mensen met een veelal verstandelijke beperking allerlei klussen doen voor de school; van licht schoonmaakwerk tot klaarmaken van knutselmateriaal. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van een coach vanuit het Participatiefonds waarbij het mes aan twee kanten snijdt: positieve werkervaring voor iemand die elders is uitgevallen en hulp in de klas voor één van onze startende collega's.

In 2020 is de 'Houtsnip' opgeleverd bij de Vogelweide waar PCPO en Onderwijs Primair ook zelf hebben geïnvesteerd in duurzaamheidsmaatregelen, die via de exploitatie terugverdiend worden. Deze *businesscase* is afgestemd met de accountant. Daarnaast is bij de selectie van het kerstpakket heel bewust gekozen voor een 'Support your locals-pakket'. Ook is de keuze gemaakt voor een prachtige (omslag)doek die op een duurzame wijze is geproduceerd. Op deze manier wordt geprobeerd duurzaamheid een expliciete rol te geven bij onze keuzes.

2.6.4 Centrale inkoop conform wet- en regelgeving

Het investeringsbeleid was tot voor kort gericht op de schooleigen keuzes. In 2020 is er, zonder dat de eigenheid van de scholen verloren gaat, meer inzet geweest op centrale inkoop en de mogelijke kostenvoordelen daarvan. Ook vanwege het voldoen aan de wet- en regelgeving ten aanzien van de inkoop was het nodig om hierin stappen te zetten. Hierbij wordt samengewerkt met een externe inkooporganisatie, die ondersteunt bij aanbestedingen. Schooldirecteuren blijven zelf het meerjaren investeringsplan (MIP) opstellen, maar hebben hierbij rekening te houden met Stichtingskaders. Veelal wordt gesignaleerd dat er bij het opstellen van de meerjarenbegroting vooral aandacht is voor het eerstkomende begrotingsjaar en dat er in de planjaren daarna steeds minder investeringen opgenomen worden. Vanuit financiën en control wordt er wel op gestuurd om investeringen over de jaren te verspreiden.

In 2020 is voor het eerst vorm gegeven aan centrale inkoop van hardware waarmee aan de aanbestedingsverplichting is voldaan, zoals we die zijn aangegaan met de Onderwijsinkoopgroep. Recent zijn ook de leermiddelen voor het eerst centraal aanbesteed. Beto heeft dit aanbestedingstraject gewonnen. Per 2021 zal de investeringsgrens verhoogd worden naar €1.000 en zal er centraal meer ondersteuning zijn bij de opstelling van het MIP.

2.6.5 Treasury

Het treasurybeleid vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016)). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van Stichting Onderwijs Primair. Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van Stichting Onderwijs Primair.

In de bedrijfsvoering wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke opbrengst van de (tijdelijk) overtollige middelen tegen een aanvaardbaar risico. Met het oog op het afdekken van financiële risico's en het financieren van geplande investeringen worden reserves en voorzieningen opgebouwd. In het treasurybeleid wordt uitvoering gegeven aan eigen verantwoordelijkheid van Stichting Onderwijs Primair

om alle tot haar beschikking staande middelen risicomijdend uit te zetten. In het huidige treasurystatuut is er geen ruimte voor beleggen in derivaten en staatsobligaties. Het is wel mogelijk om bij niet-financiële instellingen, zoals gemeenten, een lening aan te gaan.

2.6.6 Lening gemeente Krimpenerwaard

In 2010 is door de toenmalige gemeente Bergambacht een lening verstrekt ad € 254.000 ter financiering van de uitbreiding en verbouwing van de ruimte van de in het pand gevestigde locatie van Kern Kinderopvang Randstad B.V. De ruimte is een onderdeel van de locatie Kiezel & Kei. De lening dient in 40 jaar afgelost te worden, hiervoor is een vast rentepercentage vastgelegd van 4,01% gedurende de gehele looptijd. De jaarlijkse aflossingen en rentebedragen worden door de stichting aan Kern Kinderopvang Randstad B.V. doorbelast. De aflossingsverplichting wordt opgeschort indien de ruimte, ondanks inspanning om te verhuren, niet verhuurd kan worden en geen huurinkomsten worden genoten door de school. Hetzelfde geldt voor de renteverplichting.

2.6.7 Financiële baten en lasten

De rentebaten zijn al jaren dalende en inmiddels is er sprake van negatieve rente. In 2020 is er slechts een bedrag van €25 aan rentebaten ontvangen en is er €2.000 aan negatieve rente betaald. Daarnaast waren de rentekosten van de lening bij de gemeente Krimpenerwaard €9.000 in 2020. De overige bankkosten en kosten voor het gebruik van de simpled cards is ruim €4.000 geweest.

Link naar het treasurystatuut:
https://onderwijsprimair-live-fdb3e5a8d8d746cd8-d4b091c.divio-media.org/filer_public/66/1c/661c021a-8643-446d-9540-45108edfbe98/200129_treasurystatuut_zonder_handtekeningen.pdf

2.6.8 Allocatie van middelen

Het ministerie van OCW berekent de lumpsum financiering per school, rekening houdend met kenmerken als omvang van de school, de leerlingengewichten en de leeftijd van het onderwijzend personeel. De toekenning van de lumpsum financiering vindt plaats op stichtingsniveau.

De verdeling van de Rijksbijdragen binnen Onderwijs Primair is gebaseerd op solidariteit tussen de scholen, waarbinnen de variabele personeelskosten (o.a. opname van duurzame inzetbaarheid in vrije tijd en ouderschapsverlof) bovenschools worden opgevangen. Per trimester wordt verantwoording afgelegd aan het College van Bestuur ten aanzien van de realisatie versus de begroting.

De schoolbijdragen worden bovenschools ingezet voor de bekostiging van:

- Duurzame inzetbaarheid 57+ regeling en overgangsregeling Bapo
- Ouderschapsverlof
- Professionalisering directeuren
- Kosten bestuursbureau
- Bovenschools personeelsbeleid, waaronder de Onderwijs Primair Academie
- Bovenschoolse ICT-coördinator en coaches startende leerkrachten
- Overige bovenschoolse middelen, zoals kosten van de Arbodienst, juridische ondersteuning, Raad van Toezicht, GMR, accountant en salarisadministratie.

Voor de kosten van het bestuursbureau wordt de signaleringsgrens van 5% van de baten gebruikt. Actueel en begroot zijn de volgende percentages van toepassing:

	Realisatie 2019 (T-1)	Realisatie 2020 (T)	Begroting 2021 (T+1)	Begroting 2022 (T+2)	Begroting 2023 (T+3)	Begroting 2024 (T+4)	Begroting 2025 (T+5)
Kosten bestuursbureau	832.000	770.000	778.000	780.000	782.000	784.000	784.000
% van de baten	4,6%	4,2%	4,4%	4,6%	4,6%	4,6%	4,6%

In 2019 lagen de uitgaven aan inhuur van externen hoger als gevolg van keuzes uit 2018. Met ingang van schooljaar 2019/2020 is dit bijgestuurd en zijn formaties weer intern ingevuld op het bestuurskantoor. In 2020 is er sprake van een positief resultaat, doordat er minder is besteed aan opleidingskosten en advies en door lagere energielasten. De kosten blijven alle jaren onder de signaleringsgrens.

2.6.9 Onderwijsachterstandsmiddelen[10]

Stichting Onderwijs Primair verdeelt de achterstandsmiddelen op basis van de schoolscores van het CBS. Aangezien de verdeling conform de scores van het CBS is, heeft extra besluitvorming over de OAB-middelen niet plaatsgevonden. De baten zijn onderdeel van de bekostiging per BRIN en de uitgaven worden voorzien in de schoolbegrotingen. De inzet van deze middelen is divers, waaronder bijvoorbeeld de aanschaf van de woordenschatmethode LOGO 3000.

[10] Over dit thema, aangewezen door de Minister van OCW, moet op grond van de Regeling jaarverslag artikel 4 lid 6 nadere verantwoording plaatsvinden.

2.7 Risico's en risicobeheersing

Interne risicobeheersingssysteem

Het beleid is om ongeveer eens in de 3 jaar een (externe) risicoanalyse uit te voeren. Door meerdere bestuurswisselingen in de afgelopen jaren is dit voor het laatst gebeurd in 2015. In de tussentijd is de ontwikkeling van de financiële buffer wel gevolgd aan de hand van het Toetsingskader financiële verantwoording. Hierbij wordt uitgegaan van het risicoprofiel uit de laatste risicoanalyse. Voor 2021 staat er een nieuwe risicoanalyse gepland. Aan de hand van deze analyse zal het risicoprofiel opnieuw vastgesteld worden en zal het financieel beleid hierop aangepast worden.

Het beheersen van de risico's is een doorlopend proces. Bij de opstelling van de meerjarenbegroting wordt bekeken wat de belangrijkste risico's zijn en indien nodig worden deze financieel afgedekt. Hierbij kan gedacht worden aan het vormen van voorzieningen, zoals de voorziening jubilea of langdurig zieken. Daarnaast wordt er conform de werkwijze van OCW gewerkt met de T-1 bekostiging, waardoor er tijdig bijgestuurd kan worden als de leerlingenaantallen grote afwijkingen laten zien ten opzichte van wat er was ingeschat. In actuele rapportages wordt bijgestuurd op de begroting door het maken van prognoses. Tussen de opstelling van de begroting en het eind van een kalenderjaar gebeurt vaak erg veel. In een prognose worden zoveel mogelijk van de actuele ontwikkelingen verwerkt, zodat er zo min mogelijk financiële verrassingen ontstaan. Een grote onzekerheid hierbij blijft de bekostiging, doordat er pas na afloop van een schooljaar duidelijk wordt wat de definitieve baten zijn geworden. Naar verwachting zal deze onzekerheid kleiner worden na de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek per 2023, maar intern wordt wel bekeken hoe hier effectiever mee omgegaan kan worden.

Belangrijkste risico's

Hieronder worden de belangrijkste risico's benoemd ten tijde van het opstellen van de begroting over 2020 met daarbij een toelichting op de actuele ontwikkelingen ten aanzien van deze risico's.

1. Strategie

Risico's en onzekerheden, die een belemmering vormen om de plannen te realiseren:

- Bij de voorgenomen fusie tussen Prins Bernhard en Het Schateiland was het de vraag of het zou lukken om te fuseren per schooljaar 2020/2021 en of de bijbehorende fusiemiddelen zouden worden ontvangen. Alternatief was opheffing van de Prins Bernhardschool, maar hierbij zouden er geen extra middelen beschikbaar komen. Dit proces is continu gevolgd en afhankelijk van de uitkomst was het mogelijk om tijdig andere keuzes te maken. De fusie heeft conform verwachting plaatsgevonden en voldoende leerlingen zijn vanuit de Bernhardschool meegegaan naar de fusieschool, waardoor er ruime fusiemiddelen beschikbaar zijn gekomen.
- Samenwerking binnen Haastrecht: in de begroting is uitgegaan van verdergaande samenwerking per kalenderjaar 2021. Vanaf januari 2020 zijn hiervoor extra directie-uren begroot om dit te bewerkstelligen. Gaandeweg bleek een fusie per januari 2021 niet haalbaar. Actueel loopt dit traject nog en ingezet wordt op een fusie per 01-08-2021. Financieel is dit voldoende gedekt in de nieuwe begroting voor 2021.
- Ontwikkelingen rondom de scholen in Oudewater en Hekendorp. In de meerjaren begroting 2020-2024 is langdurig uitgegaan van een negatieve begroting op deze scholen, maar is ook aangegeven dat bijsturing noodzakelijk is. Voor 2020 was er in de begroting een besparingsopdracht opgenomen voor deze scholen. Deze besparing is ruim behaald door het tijdig bijsturen op de uitgaven. In het najaar van 2020 is er vanuit verschillende disciplines opnieuw naar de uitdagingen van deze scholen gekeken en zijn er breed gedragen plannen gemaakt voor toekomstige stappen. Hierbij zijn ook duidelijke kaders neergezet, zodat helder is wanneer verdere bijsturing nodig is.

2. Operationele activiteiten

Risico's en onzekerheden ten aanzien van de processen binnen de organisatie

- De leeftijdsopbouw binnen de organisatie in combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt veroorzaakt een risico ten aanzien van de personele bezetting. De komende jaren zal de natuurlijke uitstroom fors zijn. Er zijn diverse plannen om dit aan te pakken. Hiervoor is bovenschools ook extra budget opgenomen, maar een landelijk personeelstekort wordt niet zomaar opgelost. Het personeelstekort in het onderwijs blijft actueel een risico. In 2020 is het dankzij diverse inspanningen, zoals positieve exposure, gelukt om alle formatie in te vullen. Lastig blijft het vinden van vervangers. Ook hiervoor wordt veel werk verricht en wordt ook samenwerking gezocht. Het heeft er wel toe geleid dat er veel minder uren vervangen zijn dan wenselijk was. Door corona is lastig te benoemen wat het effect hiervan is geweest. In 2021 zal er weer meer gestuurd worden op de leerresultaten op de scholen. Hierdoor zal nog beter in beeld komen wat de verschillende scholen nodig hebben op het gebied van formatie. Financieel zal hiervoor extra ruimte beschikbaar zijn vanwege subsidies en extra bekostiging.
- Passend onderwijs vormt een belangrijk onderdeel binnen de organisatie, maar door wisselingen in de bezetting met betrekking tot de coördinatie lopen de processen nog niet altijd soepel en is er in 2019 sprake van een overschrijding van het budget. Met de komst van een nieuwe medewerker per december 2019 en ingrijpen op de processen was de verwachting dat dit in 2020 beter onder controle zou zijn. Er is in 2020 zeker sprake geweest van een verbeterde controle op de uitgaven, maar daardoor is er juist weer veel geld niet uitgegeven. Er wordt gewerkt aan een aanpassing van de verdeling van de middelen binnen de stichting, waardoor de baten en lasten beter in evenwicht moeten komen.
- De beperkte omvang van het bestuurskantoor maakt de organisatie kwetsbaar. Om deze kwetsbaarheid te beperken wordt er op het gebied van personeels- en salarisadministratie samengewerkt met een administratiekantoor.
- Vanwege het afsluiten van een contract met een centrale inkooporganisatie voldeed de stichting volgens de accountant niet meer aan de voorwaarden voor decentrale inkoop. Dit betekende dat er mogelijk vaker sprake moest zijn van aanbestedingstrajecten. Overleggen hierover zijn weer opgepakt en er bekeken is in hoeverre er verdere stappen op het gebied van centrale inkoop noodzakelijk waren. Het risico voor de organisatie lag vooral op het vlak van het niet voldoen aan de aanbestedingswet. In 2020 zijn hierin grote stappen gezet. Er is een inkoopbeleid gemaakt en daarin zijn de prioriteiten helder verwoord. Dit heeft geleid tot centrale inkoop van hardware door middel van het zgn. Dynamisch Aankoop Systeem (DAS). Hierbij wordt een uitvraag in de markt gezet, waarbij meerdere partijen kunnen inschrijven. De inschrijvingen worden objectief beoordeeld en daarna krijgt de beste partij de opdracht. Dit systeem werkt goed bij standaard producten. Voor andere producten blijft een aanbestedingstraject van belang. Voor leermiddelen is in het najaar zo'n aanbesteding gestart. In februari 2021 heeft daarvan de gunning plaatsgevonden. In de komende jaren zal het inkoopbeleid verder vormgegeven en geprofessionaliseerd worden.

3. Financiële positie

Risico's en onzekerheden ten aanzien van de financiële positie:

- De daling van het aantal leerlingen binnen de stichting is een risico, maar hiermee wordt in de meerjarenbegroting zorgvuldig rekening gehouden. Aangezien er gewerkt wordt met de T-1 bekostiging is dit risico deels afgedekt.
- Er bestaan risico's voortvloeiend uit toekomstige personele rechten, zoals jubileumgratificaties. Dit risico is beheersbaar gemaakt door het vormen van een specifieke personele voorziening op de balans.

- Mogelijke arbeidsconflicten zijn lastig te voorzien en te begroten. Er zijn juridische kosten begroot en er is een bedrag voorzien voor eventuele transitievergoedingen.
- De onzekerheid rondom de Rijksbekostiging. Vaak wordt pas in een laat stadium duidelijk hoe de Rijksbekostiging eruit zal zien. Door middel van prognoses wordt gedurende een jaar bijgestuurd. De personele bekostiging van 2019/2020 is in 2019 verhoogd en deze verhoging was grotendeels meegenomen als onderhandelingsruimte voor de cao. Aangezien de cao nog niet rond was, was ook nog niet duidelijk hoe de loonkosten zich zouden ontwikkelen. In de begroting was rekening gehouden met de volledige inzet van de gestegen baten op de personeelslasten. In de begroting van 2020 is daarmee voldoende rekening gehouden met de inzet van de extra baten in de personeelslasten. Uiteindelijk zijn de werkelijke baten nog ruim hoger geworden dan was voorzien. Toekomstgericht zou er mogelijk wat meer risico genomen kunnen worden ten aanzien van de te ontvangen baten. Het belangrijkste hierin is de wens dat middelen beleidsrijk worden ingezet en niet ad hoc. Intern wordt hierover gesproken binnen de werkgroep Financiën.
- Met ingang van 2019 is Onderwijs Primair eigen risicodrager (ERD) voor het Vervangingsfonds (VF) geworden. Het risico van vervanging bij ziekte en schorsing is hierdoor volledig bij de stichting komen te liggen. In de begroting van 2020 is de premie, die niet meer aan het VF betaald hoeft te worden, beschikbaar gesteld voor de bekostiging van de vervangingen. Hierbij is wel uitgegaan van een positief resultaat op ERD conform de vanuit het VF ontvangen baten over 2018. Daarnaast is het aantal langdurig zieken binnen de stichting op dit moment groot. Hiervoor is in zowel 2018 als 2019 een voorziening gevormd. De voorziening voor 2019 is te laag geweest, omdat zieke werknemers langer in dienst bleven dan was voorzien. Ook voor 2020 was dit een risico. Daarnaast moest uit de fictieve ERD-premie de nieuwe dotatie aan de voorziening in 2020 worden gedaan. Uitgangspunt hierbij was dat het langdurig verzuim in 2020 naar beneden bijgesteld kon worden. Verlaging van het ziekteverzuim heeft een hoge prioriteit binnen de afdeling HRM. Ook in 2020 is het resultaat op ERD positiever geweest dan was begroot. Ten opzichte van aansluiting bij het VF levert dit direct een financieel voordeel op. Een deel van de aanleiding betreft wel het tekort aan vervangers wat voor de uitvoering van de primaire taak niet wenselijk is. Het aantal langdurig zieken is in 2020 verder teruggelopen en er is meer inzicht in het verloop van de trajecten. Door een stagiaire op HRM is een start gemaakt met een onderzoek naar het ziekteverzuim. De resultaten hiervan worden in de loop van 2021 verwacht.

- Diverse scholen maken onderdeel uit van een multifunctionele accommodatie. Voor het inzicht in de kosten van groot onderhoud en overige gemeenschappelijke uitgaven is Onderwijs Primair afhankelijk van de informatievoorziening vanuit deze MFA's. Voor de opstelling van de begroting van 2020 zijn de begrotingen van de diverse MFA's als input gebruikt. Actueel blijft dit een aandachtspunt. De sturingsmogelijkheden liggen vooral op het niveau van de bestuurders en daarom is een juiste informatievoorziening voor de bestuurders van groot belang. In 2021 is een start gemaakt met een huisvestingsnotitie om hier meer grip op te krijgen.
- Er was een discussie gaande over de voorziening groot onderhoud en de manier waarop deze werd gevormd binnen het primair onderwijs. Volgens de accountancybranche voldoet de sector niet aan de wet- en regelgeving. Het wel voldoen aan de regels heeft mogelijk een forse stijging van de voorziening tot gevolg. De PO-raad is hierover in gesprek gegaan met de accountants. Voor het primair onderwijs is het niet wenselijk om hogere voorzieningen aan te houden. Voor 2020 mocht de

bestaande methode nog gebruikt worden. De verwachting was dat er begin 2020 meer duidelijkheid zou komen. In januari 2020 zou bekeken worden wat het effect van een mogelijke wijziging tot gevolg zou hebben voor de stichting. Duidelijkheid is hierover pas eind 2020 gekomen. Vanaf 2023 moet de opbouw van de voorziening volgens de componentenmethode gebeuren. Er zullen nog handleidingen volgen, maar onduidelijk is nog wanneer deze er zullen zijn. Naar verwachting zal er een verschuiving plaatsvinden van de voorziening naar de activa vanwege de strakkere definitie van groot onderhoud. De impact van de omslag voor de stichting moet nog berekend worden. Er is wel een start gemaakt, maar bij voorkeur wordt gebruik gemaakt van de toegezegde handleidingen.

4. Financiële verslaggeving

Risico's en onzekerheden, die van invloed zijn op de betrouwbaarheid van de interne en externe financiële verslaggeving:

- Een belangrijk onderdeel bij de financiële verslaggeving in een lopend jaar vormt de prognose per eind van dat jaar. Om betrouwbare prognoses te kunnen maken, is voldoende input vanuit de verschillende onderdelen van de organisatie van belang (besluitvorming college van bestuur, keuzes schooldirecteuren). Door middel van trimestergesprekken met de directeuren en wekelijks overleg tussen bestuurder en beleidsmedewerker Financiën wordt dit zoveel mogelijk ondervangen. Er wordt gewerkt aan een verbetering van de financiële rapportages op schoolniveau om de directeuren betere sturingsmogelijkheden te geven. De afstemming om te komen tot goede prognoses is versterkt in 2020. Het blijkt nog wel lastig om na 2 trimesters op schoolniveau een goed inschatting te maken van nog te verwachten uitgaven. 2020 is hiervoor door corona ook geen representatief jaar geweest. Deze ontwikkeling zal verder voortgezet worden. Aan de verbetering van de beschikbaarheid van financiële rapportages op schoolniveau wordt nog gewerkt. Hierbij is er een afhankelijkheid van AFAS zolang het de wens is om rapportages zoveel mogelijk via het bestaande administratiesysteem beschikbaar te stellen. Op dit moment is duidelijk dat er nieuwe rapportages komen aan het eind van het 1e kwartaal 2021.
- In 2019 zijn de voorheen erg financieel gerichte managementrapportages verder vormgegeven met toevoegingen vanuit de verschillende vakgebieden. Ook in 2020 is dit proces verder gegaan. Een bredere rapportage waarbij de verschillende vakgebieden met dezelfde regelmaat rapporteren, zorgt voor een beter geïnformeerde organisatie. De brede managementrapportages krijgen steeds meer vorm. Vanuit de verschillende disciplines van de RvT wordt er ook teruggekoppeld aan welke informatie er behoefte is, zodat vraag en aanbod steeds beter op elkaar aansluiten.
- Tijdigheid van de informatievoorziening. Het opstellen van financiële rapportages is redelijk arbeidsintensief en vergt daardoor soms meer tijd dan beschikbaar is. Bekeken wordt of een deel van de werkzaamheden verder geautomatiseerd kan worden en financiële stromen worden zoveel mogelijk vereenvoudigd. Dit is meegenomen bij het 1e punt t.a.v. de financiële verslaggeving.

5. Wet- en regelgeving

Risico's en onzekerheden als gevolg van wetten en regels, die een directe invloed hebben op de organisatie:

- Mogelijkheden van samenwerking en dan met name de mogelijkheid om personeel uit te wisselen. Verschillen in salarisniveau en cao spelen hier een rol.
- Er wordt gewerkt aan een vereenvoudiging van de bekostiging. Het is nog de vraag wat de impact hiervan zal zijn op de baten voor de stichting. In de huidige meerjarenbegroting is hier nog geen rekening mee gehouden worden. Het was wel het streven om hier in 2020 meer duidelijkheid over te krijgen. Voorlopig staat de invoering van de nieuwe bekostiging gepland per kalenderjaar 2023. Aan de hand van een berekeningsmodel kon in 2020 berekend worden welke impact de nieuwe bekostiging op de scholen zal hebben. Op het niveau van de stichting lijkt dit niet tot hele grote wijzigingen in de hoogte van de bekostiging te leiden. Op schoolniveau levert dit wel verschillen op.

In 2021 wordt dit verder bekeken en zal het meegenomen worden in de gesprekken over allocatie van de middelen.
- De risico's ten aanzien van het voldoen aan de aanbestedingswet en de methode van opbouw van de voorziening groot onderhoud zijn onder punt 2 en 3 al genoemd.

Na de opstelling van de begroting voor 2020 is er een nieuw risico ontstaan, dat eerder niet voorzien was, namelijk het corona-virus. In 2019 was het corona-virus nog ver weg voor Nederland, maar begin 2020 is dit snel veranderd. De vraag was of dat ook gevolgen zou hebben voor de financiële positie van de stichting. In hoofdstuk 2 is al kort ingegaan op hoe de stichting, met name ten aanzien van het primaire proces, omgaat met het corona-virus. Ook in paragraaf 3.2 wordt hier aandacht aan besteed. Op dit moment worden er geen grote financiële tegenvallers verwacht. Actueel zijn er zowel tegenvallers als meevallers zichtbaar geworden. De meevallers zijn financieel en worden voor het primaire proces zeker niet als meevaller gezien. Zo is er veel minder uitgegeven aan opleidingen, externe activiteiten en culturele vorming. Wel zal er de komende jaren financiële ruimte beschikbaar komen om achterstanden in te halen. Hierbij ontstaat wel direct een nieuw risico, namelijk het feit dat het hierbij (deels) om tijdelijke middelen gaat en dat de menskracht om achterstanden in te lopen beperkt beschikbaar is. Naar verwachting zal gepoogd worden het meeste geld in personeel in te zetten met een risico op boventalligheid na afloop van de regeling. De ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en zullen meegenomen worden in het begrotingsproces voor 2022 t/m 2026.

Een ander risico gerelateerd aan corona dat in 2020 is ontstaan betreft de aanpak van de ventilatie op de scholen. Gesteld wordt dat dit een verantwoordelijkheid van gemeenten en schoolbesturen samen is, maar nu gemeenten aangeven hiervoor geen budget beschikbaar te hebben, komt het toch op de schoolbesturen aan. In 2020 zijn op alle scholen ventilatie-onderzoeken uitgevoerd. De financiële impact is hiervan in beeld en kan grotendeels worden gedekt uit de voorziening groot onderhoud. Daarnaast is voor een aantal scholen subsidie aangevraagd.

3. Verantwoording financiën/Continuïteitsparagraaf

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over de financiële staat van het bestuur. Het geeft de belangrijkste financiële gegevens weer en is los van de jaarrekening te lezen. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de balans en in de laatste paragraaf komt de financiële positie van het bestuur aan bod.

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingen

Teldatum 1 oktober	Realisatie 2019 (T-1)	Realisatie 2020 (T)	Prognose 2021 (T+1)	Prognose 2022 (T+2)	Prognose 2023 (T+3)	Prognose 2024 (T+4)
Aantal leerlingen	2.761	2.688	2.618	2.601	2.616	2.594

Bovenstaande tabel laat zien dat er de komende jaren een verdere daling van het leerlingenaantal wordt verwacht. De prognose van aantallen leerlingen ligt opnieuw een stuk lager dan in de begroting van vorig jaar. Toen werd 2019 als het laagste niveau gezien met de jaren daarna een voorzichtige stijging. Helaas laat de huidige prognose een ander beeld zien. Het leerlingenaantal zal naar verwachting de komende jaren nog verder dalen. Ondanks het feit dat er sprake is van een aantal groeischolen wordt dit door de krimpscholen weer tenietgedaan. De daling van 2020 naar 2021 wordt voor een groot deel (57 leerlingen) veroorzaakt door de fusie van de Vlisterstroom met de St. Catharina en daarmee de overdracht van de school naar een ander bestuur (De Groeiling). Elk jaar worden de leerlingenprognoses opnieuw vastgesteld. Vanwege de T-1 bekostiging kan tijdig bijgestuurd worden als de prognoses veranderen.

FTE

Aantal FTE gemiddeld	Realisatie 2019 (T-1)	Realisatie 2020 (T)	Begroting 2021 (T+1)	Begroting 2022 (T+2)	Begroting 2023 (T+3)	Begroting 2024 (T+4)	Begroting 2025 (T+5)
Bestuur / management	13,72	14,16	13,44	12,65	12,20	12,20	12,20
Onderwijzend personeel	154,45	148,83	144,49	139,01	138,25	138,87	138,90
Ondersteunend personeel	26,57	26,78	27,90	25,60	24,38	23,56	23,56
Totaal	194,74	189,78	185,82	177,26	174,83	174,63	174,66

Bovenstaand overzicht betreft de formatie inclusief vaste vervangers in de vervangingspool en exclusief alle overige vervangers. Vanwege de in de begroting veronderstelde daling van het aantal leerlingen is het een logische consequentie dat ook het aantal fte in de begroting daalt. De daling van de formatie in 2020 ten opzichte van 2019 betreft volledig onderwijzend personeel. Zowel directie als onderwijsondersteunend personeel laten een lichte stijging zien.

Naast de kosten voor deze formatie is er in de begroting meer ruimte opgenomen voor loonkosten. Hierbij gaat het om de inzet van toegekende subsidies: subsidie VVE van de gemeente Krimpenerwaard (€70.000 voor 2021) en de subsidie inhaal- en ondersteuningsprogramma (€252.000 2020/2021). Bij de opstelling van de begroting waren de plannen voor de besteding van deze gelden nog niet volledig. Inmiddels is duidelijk dat het grootste deel van deze subsidies ingezet zal worden op personeel. Dit zal grotendeels intern zijn, maar er zijn met een externe partner ook afspraken m.b.t. leerlingbegeleiding gemaakt. Daarnaast is er ook nog een deel van de fusiebekostiging voor het Schateiland beschikbaar. In de begroting is ruimte opgenomen voor de uitgaven hiervan. In de planjaren wordt ten opzichte van bovenstaande tabel dus een hogere formatie verwacht als rekening gehouden wordt met de besteding van deze middelen.

3.2 Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten

Bedragen x €1.000	Realisatie 2019 (T-1)	Begroting 2020 (T)	Realisatie 2020 (T)	Begroting 2021 (T+1)	Begroting 2022 (T+2)	Begroting 2023 (T+3)	Begroting 2024 (T+4)	Begroting 2025 (T+5)	Verschil verslagjaar t.o.v. begroting	Verschil verslagjaar t.o.v. vorig jaar
BATEN										
Rijksbijdragen	17.650	16.850	17.753	17.255	16.714	16.728	16.850	16.915	876	103
Overige overheidsbijdragen en subsidies	84	137	161	343	109	102	85	75	47	77
Overige baten	216	190	201	182	133	133	133	133	15	-15
TOTAAL BATEN	17.950	17.177	18.115	17.780	16.956	16.963	17.068	17.124	938	165
LASTEN										
Personeelslasten	14.421	13.823	14.421	14.276	13.726	13.737	13.832	13.900	598	0
Afschrijvingen	481	496	562	477	456	451	452	433	66	81
Huisvestingslasten	1.504	1.464	1.528	1.447	1.403	1.403	1.403	1.401	64	24
Overige lasten	1.580	1.539	1.441	1.560	1.488	1.461	1.440	1.441	-98	-139
TOTAAL LASTEN	17.987	17.322	17.951	17.761	17.073	17.053	17.127	17.176	629	-35
SALDO										
Saldo baten en lasten	-37	-145	163	20	-117	-90	-59	-52	309	200
Saldo financiële baten en lasten	-13	-14	-15	-16	-16	-16	-15	-15	-1	-2
Besparingsopgave		*12*							*-12*	
TOTAAL RESULTAAT	-50	-148	148	4	-133	-105	-75	-67	296	198

Inzet reserve Passend onderwijs				18	18	18	18	18
Inzet fusiemiddelen				-108	22	36	47	66
Resultaat exclusief inzet bestemmingsreserves				**-87**	**-93**	**-52**	**-75**	**17**

De staat van baten en lasten op de voorgaande pagina is gebaseerd op de door de RvT goedgekeurde meerjarenbegroting.

Resultaat 2020

Het resultaat voor 2020 is €148.000 geworden en daarmee €296.000 positiever dan was begroot. Kort samengevat wordt het positieve verschil op het resultaat veroorzaakt door:

- een stijging van de totale baten met bijna €938.000. Hiervan betreft €804.000 bekostiging vanuit OCW;
- een stijging van de totale lasten met €642.000 (inclusief saldo financiële baten en lasten en de besparingsopgave).

De belangrijkste verklaring van de toename van de lasten ligt bij de loonkosten. In de cao waren afspraken gemaakt over de volgende extra loonkosten:

- **Eenmalige uitkering van 33% van het maandloon (februari).**
- **Eenmalige uitkering van €875 naar rato van de werktijdfactor (februari).**
- **Aanpassing loonschalen directie en onderwijsassistenten per augustus 2020.**
- **Verrekening baten vanuit convenant aanpak lerarentekort.**

Na vaststelling van de begroting voor 2020 werd bekend dat de bekostiging van deze loonkosten al in 2019 uitgekeerd zou worden en ook in dat jaar meegenomen moest worden in de baten. Vervolgens is per eind 2019 een bestemmingsreserve personeel gevormd vanuit de verhoging van de reguliere bekostiging 18/19 en 19/20, verlaagd met de extra pensioenlasten, en de aanvullende bekostiging vanuit het convenant aanpak lerarentekort. In totaal ging het om een bedrag van €554.000. De werkelijke kosten zijn uitgekomen op €539.000.

Rekening houdend met de inzet van de bestemmingsreserve zijn de lasten €88.000 hoger geworden dan was begroot.

Vanuit de verschillende onderdelen van de stichting is de bijdrage aan het resultaat als volgt:

- Scholen: -/- €117.000; een stijging van €56.000 t.o.v. de begroting en inclusief compensatie van de hogere loonkosten zelfs een stijging van €554.000.
- Passend Onderwijs: + €78.000; het begrote resultaat was €0. Inclusief compensatie van de extra loonkosten betreft het een stijging van €83.000 t.o.v. de begroting
- Bovenschools: + €188.000; een stijging van €162.000 t.o.v. de begroting, waarvan €83.000 extra resultaat op ERD (eigen risicodrager voor het Vervangingsfonds). Inclusief compensatie extra loonkosten bedraagt de toename van het resultaat €198.000.

Onderwijs Primair is eigen risicodrager voor het Vervangingsfonds (ERD). Voor de bekostiging van ziektevervanging wordt gerekend met een fictieve premie. Een positief resultaat op ERD betekent dat de werkelijke vervangingskosten lager zijn geweest dan de totaal berekende fictieve premie. Het totale resultaat op ERD bedraagt over 2020 €133.000. In de begroting was rekening gehouden met een resultaat van €50.000. Na het 1e kwartaal werd in eerste instantie een daling van het resultaat gezien, maar daarna steeg het resultaat maandelijks weer. In de prognose van het 2e trimester werd rekening gehouden met een resultaat van €129.000. Uiteindelijk is dit dus nog iets positiever geworden. Ondanks de uitgaven aan vervanging van leerkrachten, die als risicogroep voor corona niet voor de klas konden, zijn de vervangingskosten lager geweest dan verondersteld in de begroting.

Toelichting belangrijkste verschillen realisatie ten opzichte van begroting 2020

Baten

De totale baten zijn €938.000 hoger geworden dan was begroot. Hiervan wordt €876.000 veroorzaakt door de Rijksbijdragen, €47.000 door de overige overheidsbijdragen en -subsidies en €15.000 door de overige baten.

Rijksbijdragen

De stijging van de Rijksbijdragen met €876.000 is als volgt te verklaren:

- Reguliere bekostiging OCW: + €612.000. Dit betreft de stijging van zowel de personele als de materiële bekostiging. Vanwege de stijging van de loonkosten per 01-01-2020 was bekend dat de baten ook zouden stijgen om dit te compenseren. Echter, de baten zijn uiteindelijk ruim hoger geworden dan in eerste instantie werd verwacht. Bovenop de verwachte toename kwam er gemiddeld €35 per leerling extra beschikbaar. Daarnaast zat er in de bekostiging een bedrag van 0,65% van de loonkosten verwerkt waarvoor nog een bestemming gevonden moest worden. Voor eind 2020 is hierover overeenstemming bereikt en is dit uitgekeerd in de vorm van een extra eindejaarsuitkering voor het personeel. Daarnaast was er sprake van extra baten door:
  - Hogere reguliere baten voor de fusieschool (Prins Bernhard en Schateiland) door het meetellen van de leerlingen per 01-10-2019;
  - Doorlopende materiële baten voor de gefuseerde Prins Bernhardschool. Verondersteld was dat dit zou eindigen per 01-08-2020, maar aangezien materiële bekostiging per kalenderjaar wordt vastgesteld, wordt dit tussentijds niet gewijzigd.
- Groeibekostiging: + €112.000; in de begroting is hiermee geen rekening gehouden.
- Bekostiging onderwijsachterstandenbeleid: + €17.000; deze bekostiging wordt gebaseerd op de door het CBS vastgestelde achterstandsscores per school. Jaarlijks worden de achterstandsscores opnieuw vastgesteld en hierbij kan sprake zijn van behoorlijke fluctuaties. Bij de opstelling van de begroting wordt uitgegaan van de laatst bekende scores, maar voor de bekostiging van het nieuwe schooljaar kan hier dus een afwijking in ontstaan. Naast een wijziging in de achterstandsscores is de stijging van de bekostiging het gevolg van indexatie.
- Bijzondere bekostiging wegens samenvoeging: + €62.000; dit betreft de fusiemiddelen als gevolg van de samenvoeging van Het Schateiland en de Prins Bernhardschool per 01-08-2020. Deze middelen zijn per eind 2020 in een bestemmingsreserve geplaatst, zodat dit geld voor de komende jaren beschikbaar is voor de fusieschool.
- Baten samenwerkingsverbanden: + €58.000; zowel de baten vanuit samenwerkingsverband Midden Holland als vanuit samenwerkingsverband Passenderwijs zijn in 2020 verhoogd ten opzichte van de bedragen waarmee gerekend was in de begroting. Daarnaast zijn er vanuit Passenderwijs meer middelen ontvangen op basis van aangevraagde arrangementen.
- Overige subsidies OCW: + €14.000; dit betreft grotendeels de vrijval van een deel van de subsidie IOP (Inhaal- en Ondersteuningsprogramma). Deze subsidie is vanwege corona in 2020 op aanvraag beschikbaar gekomen ten behoeve van extra ondersteuning als gevolg van ontstane achterstanden door het vele thuisonderwijs in 2020. De totaal toegekende subsidie voor de stichting bedraagt €252.000. Hiervan is in 2020 ruim €11.000 besteed. De rest zal in 2021 uitgegeven worden. De scholen hebben hiervoor plannen ingediend.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Vanuit de gemeente Krimpenerwaard is €47.000 meer ontvangen aan subsidies dan in de begroting was voorzien. Hierbij gaat het met name om de toevoeging van de subsidie VVE (voor- en vroegschoolse

educatie) van €59.500, maar is een aantal andere subsidies actueel wat lager geworden. Het gaat hierbij o.a. om subsidie voor leerlingbegeleiding, judo en sociaal-emotioneel leren.

Overige baten

Ook de overige baten zijn hoger geëindigd dan begroot (+ €15.000). Onder de overige baten zijn detacheringsbaten (+ €3.600), verhuuropbrengsten (-/- €6.600), sponsoring (-/- €2.000) en overige baten (+€20.000) opgenomen. Het verschil op overige baten betreft onder andere een afrekening over 2019 van OnderwijsAdvies met een bate van €11.000 als resultaat, een bate vanuit Stichting Rijdende school vanwege een tijdelijke plaatsing van leerlingen en baten vanuit Bartimeus met betrekking tot slechtziende leerlingen.

Lasten

De totale lasten overschrijden de begroting met €642.000. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- Loonkosten: + €706.000; dit betreft de afwijking inclusief de mutaties op de personele voorzieningen (jubilea, langdurig zieken en overige). Rekening houdend met de eerder genoemde bestemmingsreserve personeel blijft er een overschrijding over van €153.000. Dat de loonkosten hoger zouden worden, was bekend. In de begroting was rekening gehouden met een loonsverhoging per januari 2020 van 2,3%, zoals ook in de bekostiging was opgenomen. De in de cao afgesproken loonsverhoging werd 4,5% en de compensatie hiervan in de bekostiging werd bekend in september (schooljaar 2019/2020) en oktober (schooljaar 2020/2021). De overschrijding op de loonkosten is lager dan werd verwacht, rekening houdend met de aanpassing van de lonen. Hierbij moet ook opgemerkt worden dat:
    - er in de loonkosten een positief resultaat op ERD zit van €133.000. Begroot was een positief resultaat van €50.000.
    - er in de loonkosten een terugvordering op het UWV is meegenomen van €89.000. Dit betreft de in 2020 uitbetaalde transitievergoedingen na uit dienst vanwege ziekte-trajecten. Ter hoogte van €4.000 is inmiddels een toezegging ontvangen. De rest van de vorderingen is nog in behandeling. Daarnaast is er een uitbetaling van €21.000 ontvangen met betrekking tot een over 2019 teruggevorderde transitievergoeding. Dit bedrag was vanwege onzekerheid over terugbetaling niet opgenomen als bate.
    - een deel van de begrote loonruimte niet is ingezet. Als naar het resultaat van de scholen wordt gekeken, kan gesteld worden dat het hierbij gaat om een loonruimte van ongeveer €170.000. Voor de totale stichting gaat het om ruim €200.000 niet gebruikte loonruimte, waarvan wel de dotatie aan de voorziening langdurig zieken en jubilea ter hoogte van €146.000 betaald kon worden. Oorzaken van het niet besteden van de begrote loonkosten zijn het niet invullen van begrote formatieruimte, het vertrekken van duurdere leerkrachten en het vervangen door jongere mensen en/of stagiaires en de inzet van minder vervangers bij zwangerschaps- en ouderschapsverlof.
- Overige personele lasten: -/- €109.000; de oorzaak hiervan ligt vooral bij de opleidingskosten. Door corona is veel niet doorgegaan. Onder andere op teamscholingen is veel minder uitgegeven.
- Afschrijvingskosten: + €66.000; in de begroting was rekening gehouden met investeringen ter hoogte van €632.000. Actueel is dit een stuk lager geworden, namelijk €487.000. Aan het begin van 2020 was er al bijgestuurd op de hoogte van de investeringen tot een niveau van €450.000. Dat er toch sprake is van hogere afschrijvingskosten is het gevolg van versnelde afschrijvingen ter hoogte van €87.000. Er heeft een opschoning van de activa plaatsgevonden waarbij niet meer in gebruik zijnde activa volledig is afgeschreven.
- Huisvestingslasten: + €64.000; Aan schoonmaak is €40.000 meer besteed. Dit is een direct gevolg van corona. Daarnaast is er €16.000 meer uitgegeven aan klein onderhoud. Hieronder zijn de kosten geboekt voor de ventilatieonderzoeken op de scholen. De energiekosten zijn juist met

€16.000 onder budget uitgekomen, maar daar staan weer hogere heffingen, afrekeningen VVE's 2019 en verhuiskosten tegenover.

- Administratie- en beheerlasten: -/- €52.000; door de scholen is er met name minder besteed aan schoolbegeleidingsdiensten, drukwerk en PR/Marketing. Bovenschools is ook het PR/Marketing-budget niet volledig ingezet en is er vooral ook minder uitgegeven aan advies.
- Inventaris, apparatuur en leermiddelen: + €55.000; in tegenstelling tot de administratie- en beheerlasten is in deze categorie veel meer uitgegeven dan was begroot. Het gaat hierbij om hogere uitgaven aan leermiddelen, software en reproduktie.
- Overige kosten: -/- €101.000; 2020 is een bijzonder jaar geweest, waarbij veel activiteiten niet door konden gaan. Dit is terug te zien bij de overige kosten. Aan culturele vorming en externe activiteiten is €76.000 minder besteed. Daarnaast is er een ruim budget overgebleven op de post testen en toetsen.
- Financiële lasten: + €1.000; in 2020 is €2.000 aan negatieve rente betaald.

De rest van het verschil op de lasten betreft de in de begroting opgenomen besparingsopdracht ter hoogte van €12.000. Deze besparing betrof één van de scholen en is gerealiseerd door middel van ingrijpen in de formatie.

Prestatiebox

In 2020 is vanuit de prestatieboxmiddelen een bedrag ontvangen van €562.000. Dit bedrag is volledig ter beschikking van de scholen gekomen en is als volgt besteed:

- Advieskosten: €4.000
- Culturele vorming: €40.000
- Extern personeel: €60.000
- Externe activiteiten: €9.000
- Software: €197.000
- Leermiddelen (inclusief toetsen en mediatheek): €180.000
- Opleidingskosten: €67.000
- PR/Marketing: €5.000

De middelen uit de prestatiebox worden niet gebruikt voor de bekostiging van formatie.

Werkdrukmiddelen

De totale werkdrukmiddelen bedroegen in 2020 €665.000. Aangezien de werkdrukmiddelen bestemd zijn voor de teams van de scholen wordt er geen bovenschoolse bijdrage over berekend. Door elk team wordt er per schooljaar een bestedingsplan gemaakt en voorgelegd aan de PMR van de school. De middelen zijn in 2020 volledig ingezet op personeel (intern en extern):

Bestedingscategorie	Besteed bedrag 2019	Toelichting
Personeel:		
Intern	629.000	Extra formatie
Extern	36.000	Vakleerkrachten sport en muziek
Totaal	665.000	

Toelichting belangrijkste verschillen realisatie 2020 ten opzichte van realisatie 2019

Het resultaat over 2019 was licht negatief. In 2020 zijn de baten gestegen met €165.000, waarvan ruim €100.000 aan bekostiging vanuit OCW. Daarnaast zijn er meer gemeentelijke subsidies ontvangen. De lasten zijn gedaald met €35.000, ondanks de hogere lonen (+ €639.000). Dit is inclusief de mutaties op de

personele voorzieningen. De kosten van extern personeel zijn juist weer ruim gedaald met €552.000. In 2019 was er al bijgestuurd op de externe kosten, die in 2018 tot een fors negatief resultaat hadden geleid. Vanaf de 2e helft van 2019 was hier weer sprake van een 'normaal' kostenniveau en dit is niet veranderd in 2020. Ook de overige personele lasten laten een positieve afwijking zien.

De afschrijvingskosten liggen in 2020 ruim hoger (+ €81.000). Dit is het gevolg van het versneld afschrijven van diverse activa ter hoogte van €87.000. De huisvestingslasten laten een stijging van €24.000 zien. Wegens corona zijn de schoonmaakkosten €35.000 hoger uitgekomen. Daar staan juist weer lagere energiekosten tegenover (-/- €30.000). De energiekosten laten bij de scholen een wisselend beeld zien. Er zijn meerdere scholen die een ruime terugbetaling over 2020 hebben ontvangen, maar er zijn ook scholen, waarbij de kosten hoger zijn geworden. Om meer grip te krijgen op de energiekosten zal dit in 2021 verder onderzocht worden. De stijging van de huisvestingslasten is ook een gevolg van tegenvallende afrekeningen over 2019 van een aantal VVE's en daarnaast zijn er verhuiskosten gemaakt.

De overige kosten zijn €139.000 lager dan in 2019. In 2019 zijn er extra kosten gemaakt voor onderzoeken door de accountant en voor divers advies. In 2020 liggen de uitgaven hiervan weer een stuk lager, resp. -/- €14.000 en -/- €58.000. Ook is er minder besteed aan schoolbegeleidingsdiensten (-/- €41.000) wat een gevolg is van de *lockdowns*. Er zijn wel meer uitgaven geweest ten aanzien van PR/Marketing (+ €18.000). Een laatste opvallende afwijking ten opzichte van 2019 betreft de uitgaven aan culturele vorming. In 2020 is hieraan €15.000 minder besteed. Ook dit is een direct gevolg van corona en de *lockdowns*.

Ontwikkelingen in de meerjarenbegroting

Voor de begrotingsjaren is alleen voor 2021 sprake van een positief resultaat. In de meerjarenbegroting is vanwege de positieve ontwikkeling in 2020 gekozen voor extra inzet van middelen in de planjaren. Daarnaast ligt er nog een uitdaging ten aanzien van de scholen in Oudewater en Hekendorp en de school in Montfoort. Hierbij moet wel de kanttekening geplaatst worden dat de resultaten beïnvloed worden door de inzet van bestemmingsreserves. Per eind 2020 zijn er naast de al langer lopende herwaarderingsreserve en reserve kwaliteitsimpuls, die jaarlijks een deel van de afschrijvingskosten dekken, 2 bestemmingsreserves beschikbaar, die in de planjaren ingezet worden:

- Reserve Passend Onderwijs: Passend Onderwijs wordt gefinancierd met de baten, die ontvangen worden vanuit de Samenwerkingsverbanden. Het is van belang dat deze middelen echt ingezet worden voor Passend Onderwijs en daarom komen eventuele positieve resultaten in een eigen bestemmingsreserve terecht. Op basis van de cijfers van het 2e trimester van 2020 werd in de begroting uitgegaan van een positief resultaat van €90.000. Actueel is dit een resultaat van €83.000 geworden. In de begroting is de besteding van €90.000 gelijkmatig over de planjaren verdeeld.
- Reserve fusiegelden: deze reserve betreft de fusiebaten, die ontvangen zijn vanwege de fusie tussen het Schateiland en de Prins Bernhardschool per 01-08-2020. De inzet van deze middelen is vooral nodig vanaf schooljaar 2021/2022. In eerste instantie hebben deze baten dus een positief effect op het resultaat, maar worden ze verdeeld over de jaren wel besteed. Om de ingezette activiteiten toekomstbestendig te maken, zal hier nog gewerkt moeten worden aan een plan. Na 6 jaar stopt deze financiële stroom en moet de stichting dit weer uit de reguliere bekostiging kunnen financieren.

Zoals in het overzicht op pagina 40 te zien is, laten de resultaten in de planjaren voor inzet van deze bestemmingsreserves een ander beeld van de resultaten zien. In de eerste jaren wordt een negatief resultaat verwacht, maar vanaf 2025 moet er sprake zijn van positieve resultaten. In 2021 staat een externe risicoanalyse gepland waarbij het risicoprofiel van de stichting opnieuw vastgesteld zal worden. Afhankelijk hiervan kan de benodigde financiële buffer bepaald worden en zal het financieel beleid daarop aangepast worden.

In de begroting is een duidelijke daling van de huisvestingslasten zichtbaar. Voor een deel komt dit door het wegvallen van de lasten van de Prins Bernhardschool per 01-08-2020 en naar verwachting per 01-08-2021 van de lasten van de Vlisterstroom. Daarnaast is de dotatie groot onderhoud naar beneden bijgesteld op basis van de gewijzigde onderhoudsplannen. Ook de schoonmaakkosten zijn lager. In 2020 zijn er door meerdere scholen extra uitgaven gedaan aan schoonmaak vanwege corona. Ook in 2021 zal dit mogelijk nog het geval zijn, maar is er door de directeuren wel op bijgestuurd in de begroting.

Per eind 2020 is het voor het eerst mogelijk dat scholen een eigen reserve opbouwen. Hierbij wordt een maximum gehanteerd van 2% van de Rijksbijdragen verminderd met de bijdragen bovenschools. De scholen in Oudewater en Montfoort kunnen nog geen reserve opbouwen. Op deze manier hebben de scholen meer flexibiliteit bij de opstelling van de meerjarenbegroting, maar is er wel sprake van een duidelijke begrenzing. Als de reserve besteed is, zal er eerst weer gespaard moeten worden, voordat er ruimte is voor een tijdelijk negatieve begroting.

Balans in meerjarig perspectief

Onderstaande meerjarenbalans is gebaseerd op de vastgestelde meerjarenbegroting, maar wel aangepast aan de actuele ontwikkelingen. De realisatie 2020 wijkt hierdoor af van de balans in de meerjarenbegroting. Daarnaast zijn de mutaties op de voorzieningen aangepast vanwege doorgeschoven projecten van 2020 naar 2021 en zijn in de voorziening opgenomen uitgaven aan aanpassingen aan de ventilatie op de scholen naar voren gehaald. Ook is de dotatie aan de voorziening langdurig zieken verhoogd ten opzichte van de begroting en zijn de onttrekkingen in 2021 aangepast op basis van de actualiteit.

Bedragen x €1.000	Realisatie 2019 (T-1)	Realisatie 2020 (T)	Begroting 2021 (T+1)	Begroting 2022 (T+2)	Begroting 2023 (T+3)	Begroting 2024 (T+4)	Begroting 2025 (T+5)
ACTIVA							
VASTE ACTIVA							
Materiële vaste activa	2.505	2.430	2.549	2.626	2.662	2.509	2.311
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	2.505	2.430	2.549	2.626	2.662	2.509	2.311
VLOTTENDE ACTIVA							
Vorderingen	1.333	1.308	1.308	1.308	1.308	1.308	1.308
Liquide middelen	2.577	3.412	2.963	2.592	2.470	2.431	2.500
Totaal vlottende activa	3.910	4.720	4.271	3.900	3.778	3.739	3.808
TOTAAL ACTIVA	6.416	7.150	6.820	6.526	6.440	6.249	6.119
PASSIVA							
EIGEN VERMOGEN							
Algemene reserve	2.367	2.965	2.878	2.795	2.758	2.764	2.798
Bestemmingsreserves	665	215	305	256	188	107	6
Totaal eigen vermogen	3.032	3.180	3.184	3.051	2.946	2.871	2.804

VOORZIENINGEN	1.528	1.807	1.788	1.631	1.655	1.542	1.485
LANGLOPENDE SCHULDEN	223	219	215	211	206	202	197
KORTLOPENDE SCHULDEN	1.633	1.944	1.633	1.633	1.633	1.633	1.633
TOTAAL PASSIVA	6.416	7.150	6.820	6.526	6.440	6.249	6.119

Door het positieve resultaat over 2020 is het eigen vermogen toegenomen ten opzichte van vorig jaar. De hoogte van de bestemmingsreserves is gedaald door de inzet van de bestemmingsreserve personeel voor de financiering van de extra loonkosten in 2020.

Per eind 2020 is er een nieuwe bestemmingsreserve gevormd van de fusiemiddelen, die ontvangen zijn vanwege de fusie tussen de Prins Bernhardschool en Het Schateiland per augustus 2020. In 2021 wordt een verdere toename van deze reserve verwacht, maar vanaf schooljaar 2021/2022 worden de middelen ingezet op de fusieschool. Naar verwachting zal deze reserve in 2025 eindigen, maar dit is nog wel afhankelijk van de verdere uitwerking van de plannen van de fusieschool.

Aan de onderhoudsvoorziening zijn dotaties en onttrekkingen gedaan op basis van de meerjarenonderhoudsplannen. Als gevolg van corona en de tijdelijke sluiting van de scholen is een aantal grote onderhoudsprojecten uitgesteld naar 2021, waardoor de stand van de voorziening per eind 2020 hoger is dan eerder werd verwacht. Daarnaast zijn de overige voorzieningen wat gedaald:

- Voorziening langdurig zieken: voor de dekking van de loonkosten van langdurig zieken, waarvan niet verwacht wordt dat zij nog gaan terugkeren in het arbeidsproces, was per eind 2019 een bedrag beschikbaar van €150.000. Op basis van de werkelijke loonkosten is hieraan €138.000 onttrokken. Mutaties met betrekking tot langdurig zieken binnen de organisatie hebben ertoe geleid dat er een bedrag van €127.000 is gedoteerd. Hiermee komt de stand van de voorziening per eind 2020 uit op €139.000.
- Voorziening personeel overig: aan deze voorziening is een bedrag van €21.000 onttrokken ter dekking van loonkosten van personeel waarvan in 2019 al bekend was dat zij in 2020 de organisatie met een vaststellingsovereenkomst zouden gaan verlaten en tot die tijd waren vrijgesteld van werk. Daarnaast was er voor WW-kosten een bedrag voorzien van €13.000, waarvan €7.000 is betaald in 2020 en waarvan in 2021 nog een verrekening verwacht wordt van ruim €3.000. Ook is er in 2020 1 nieuwe WW-casus ontstaan, waarvoor de kosten naar verwachting bijna €4.000 zullen bedragen. Om de voorziening op het juiste niveau te krijgen, is er dan ook een dotatie gedaan van €1.331.

Met name door de inzet van de bestemmingsreserves, maar ook door de negatieve resultaten, loopt het eigen vermogen de komende jaren terug. De verwachting is dat de algemene reserve ruim hoger blijft dan per eind 2019 het geval was. Het positievere resultaat dan begroot over 2020, heeft ook een positief effect op de financiële buffer. Voor de planjaren valt de hoogte van de buffer binnen de bandbreedte. In paragraaf 3.3 wordt dit verder toegelicht.

In zowel 2019 als 2020 is er minder geïnvesteerd dan was begroot. Daarnaast is er in 2020 voor €87.000 versneld afgeschreven op activa, die niet meer in gebruik was. In 2021 t/m 2023 is wel weer een stijging van de materiële activa te zien. In 2021 en 2023 worden er grotere investeringen in meubilair verwacht en in 2022 is een hoog bedrag aan investeringen in hardware voorzien. Vanaf 2024 loopt de materiële activa weer terug. De investeringsniveaus liggen in 2024 en 2025 ruim lager dan de jaren daarvoor.

De ontwikkeling van de liquide middelen kan verder toegelicht worden door middel van het kasstroomoverzicht:

Kasstroomoverzicht	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	-36.749	163.499	19.672	-116.708	-89.721	-59.160	-51.961
Financieel resultaat	-12.750	-15.147	-16.067	-15.799	-15.629	-15.453	-15.269
Netto resultaat	**-49.500**	**148.352**	**3.605**	**-132.507**	**-105.350**	**-74.612**	**-67.230**
Afschrijvingen	481.141	561.721	476.857	455.892	451.135	452.420	433.303
Mutaties voorzieningen	238.191	279.369	-18.861	-157.693	23.975	-112.338	-57.681
Mutaties vlottende middelen	-117.567	335.248	-310.336	-	-	-	-
Kasstroom uit operationele activiteiten	**552.264**	**1.324.690**	**151.265**	**165.692**	**369.760**	**265.470**	**308.392**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-284.857	-486.571	-595.788	-532.625	-487.100	-299.650	-235.050
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-3.762	-3.913	-4.070	-4.233	-4.403	-4.579	-4.763
Overige mutaties eigen vermogen							
Netto kasstroom	**263.645**	**834.206**	**-448.593**	**-371.166**	**-121.743**	**-38.759**	**68.579**

Beginstand liquide middelen	2.313.690	2.577.335	3.411.540	2.962.947	2.591.782	2.470.039	2.431.280
Eindstand liquide middelen	2.577.335	3.411.540	2.962.947	2.591.782	2.470.039	2.431.280	2.499.859
Mutatie	**263.645**	**834.205**	**-448.593**	**-371.166**	**-121.743**	**-38.759**	**68.579**

De kasstroom uit operationele activiteiten is voor alle jaren positief. In zowel 2019 als 2020 was er ook sprake van een positieve netto kasstroom, maar voor de planjaren is deze in eerste instantie aflopend negatief om vanaf 2025 weer positief te worden. In 2020 en 2021 valt de mutatie in vlottende middelen op. Dit heeft vooral te maken met de ontwikkeling van de kortlopende schulden waaraan het nog te besteden deel van de subsidie Inhaal- en ondersteuningsprogramma is toegekend. Zoals eerder is aangegeven is van het totaal van €252.000 in 2020 ruim €11.000 besteed. Het niet bestede deel is als vooruitontvangen subsidie op de balans opgenomen en zal in 2021 uitgegeven worden.

3.3 Financiële positie

Kengetallen

In onderstaande tabel worden de belangrijkste kengetallen getoond ten opzichte van de signaleringsgrenzen:

Kengetallen	Signalering	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Signaleringswaarde bovenmatig publiek EV	>1,0	0,96	0,94	0,89	0,85	0,86	0,89
Solvabiliteit 2	<30%	69,75%	72,90%	71,74%	71,43%	70,63%	70,09%
Weerstandsvermogen	<10%	17,56%	17,91%	17,99%	17,37%	16,82%	16,37%
Liquiditeit	<0,75	2,43	2,61	2,39	2,31	2,29	2,33
Rentabiliteit	0%	0,82%	0,02%	-0,78%	-0,62%	-0,44%	-0,39%

Voor alle jaren zijn de solvabiliteit, het weerstandsvermogen en de liquiditeit ruim voldoende ten opzichte van de signaleringsgrens. In de planjaren is er wel sprake van een licht negatieve rentabiliteit. Het nieuwe kengetal van OCW voor de vaststelling van eventuele aanwezigheid van bovenmatige reserves laat zien dat dit voor Onderwijs Primair niet het geval is. De waarden liggen voor alle jaren onder de grens van 1,0. Dit betekent dat er geen sprake is van overtollige middelen, die ‘op de plank’ blijven liggen. De vraag of de reservepositie dan wel voldoende is, wordt hieronder toegelicht.

Reservepositie

Zoals in paragraaf 3.2 al kort is aangegeven, is de reservepositie gunstig ontwikkeld door het positieve resultaat over 2020. In onderstaand overzicht wordt dit getoond aan de hand van 2 risicoprofielen, namelijk 6% en 5% van de totale baten:

Analyse reservepositie (bedragen x €1.000)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Totaal vermogen (gecorrigeerd voor gebouwen & terreinen)	6.936	6.580	6.275	6.189	6.014	5.900
Financieringsbehoefte (instandhouding MVA)	-3.686	-3.618	-3.451	-3.452	-3.473	-3.485
Kapitaal benodigd voor transactiefunctie	-1.944	-1.633	-1.633	-1.633	-1.633	-1.633
Totaal aanwezige financiële buffer	1.306	1.329	1.191	1.104	907	782
% van de totale baten	***7%***	***7%***	***7%***	***7%***	***5%***	***5%***
Benodigde financiële buffer - risicoprofiel **6%** van de totale baten	1.087	1.067	1.017	1.018	1.024	1.027
Verschil aanwezige - benodigde financiële buffer	219	262	174	86	-117	-245
% van de totale baten	***1%***	***1%***	***1%***	***1%***	***-1%***	***-1%***
Benodigde financiële buffer - risicoprofiel **5%** van de totale baten	906	889	848	848	853	856
Verschil aanwezige - benodigde financiële buffer	400	440	343	256	54	-74
% van de totale baten	***2%***	***2%***	***2%***	***2%***	***0%***	***0%***

In 2021 is gepland om een risicoanalyse uit te laten voeren om opnieuw vast te stellen welk risicoprofiel bij de organisatie past en daarmee te kunnen berekenen welke buffer passend zou zijn. Het risicoprofiel van 6% volgt nog uit de risicoanalyse van 2015, waarbij destijds verwacht werd dat het risicoprofiel mogelijk naar 5% bijgesteld zou kunnen worden bij een verdere professionalisering van de organisatie. In de planjaren laat de reservepositie een dalend verloop zien, maar blijft deze, zeker bij een risicoprofiel van 5%, goed in balans. De uitkomst uit de risicoanalyse zal gebruikt worden bij de opstelling van de nieuwe meerjarenbegroting.

Toekomstige ontwikkelingen

In bovenstaande analyse van de reservepositie en in de meerjarenbegroting is nog geen rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de voorziening groot onderhoud en de overgang naar de nieuwe bekostiging op kalenderjaarbasis. De huidige methode waarop veel schoolbesturen binnen het primair onderwijs de voorziening groot onderhoud opbouwen, is vanaf 2023 niet meer toegestaan. De berekeningswijze waarbij de jaarlijkse dotatie gebaseerd is op de gemiddelde kosten over 25 jaar moet aangepast worden naar een opbouw van de voorziening op componentniveau. Veelal leidt dit tot een hogere voorziening dan nu aanwezig is. De impact voor Onderwijs Primair moet nog berekend worden en zal ook afhangen van beleidsmatige keuzes hierin. In 2021 zal dit uitgewerkt worden. Een eventuele extra dotatie aan de voorziening heeft een verlagend effect op de reserves van de stichting.

Daarnaast wordt per 2023 overgestapt naar kalenderjaarbekostiging en zal de personele bekostiging niet langer op schooljaar vastgesteld worden. Vanwege het betaalritme wat OCW hanteert, waarbij in de maanden augustus tot en met december minder dan 1/12^{e} deel van de bekostiging wordt uitbetaald en in de maanden januari tot en met juli meer dan 1/12^{e} deel, is er per einde kalenderjaar altijd sprake van een vordering op OCW. In de verantwoording van de baten moet namelijk wel uitgegaan worden van een gelijkmatige verdeling over het jaar. OCW heeft aangegeven dat deze vordering niet vergoed zal worden en dat zal betekenen dat deze per ultimo 2022 afgeboekt moet worden. Per eind 2020 bedroeg de vordering €787.000. Dit zal een direct negatief effect op de reservepositie van de stichting hebben.

Bijlage Jaarrekening 2020

Bijlage I: Raad van Toezicht Stichting Onderwijs Primair sinds 1 juli 2019

Voorletters en achternaam	Woonplaats	Beroep	Nevenfunctie(s)
J-W. (Jan-Willem) van Riet *Voorzitter/ contactpersoon wethouders en Remuneratie/HR/sparring partner bestuurder*	Schoonhoven	CEO bij Manus Software Europe en managing partner/eigenaar Barnsby Consulting	- Diverse functies op regionaal niveau bij de Rotary; waaronder voorzitter van de financiële commissie voor de 78 clubs in de regio
W.M. (Wencke) Boerrigter *Contactpersoon GMR/ Remuneratie/HR*	Lopik	Directeur/eigenaar bij Pole Star Publishing	- Rotary Schoonhoven, voorzitter commissie Jeugd
B. (Bernhard) Drost *Plv. voorzitter/communicatie/ contactpersoon gemeente /Financiën/Auditcie*	Woerden	Algemeen directeur Ferm Werk	- Voorzitter Raad van Commissarissen Regiozorg - Voorzitter Raad van Toezicht Ons Tweede Thuis
F. (Ferdinand) van Kampen *Contactpersoon GMR/Financiën/ Auditcommissie*	Bergen op Zoom	Directeur technologie en kwartiermaker business development VISTA college	-Lid van de Adviesraad Expertisecentrum Technische Innovaties van Avans Hogeschool -Hoofdbestuurslid Koninklijk Instituut van Ingenieurs -Voorzitter Stichting Sport en Recreatie Hoekse Waard -Lid van het CHILL bestuur namens het VISTA college
D. (Daan) Zwaneveld *Onderwijs en Kwaliteit*	Bodegraven	T/m medio 2018 bestuurder Kalsbeek College, Woerden	- Bestuurslid Stichting Kaaspakhuis Woerden (onbezoldigd) -Voorzitter Stichting Kuvo Woerden (onbezoldigd) - Voorzitter Stichting Vrienden van de Kuvo Woerden (onbezoldigd)
M.B. (Marco) Frijlink *Onderwijs en kwaliteit*	Harmelen	Directeur-bestuurder Vereniging voor Openbaar Onderwijs	- Lid Raad van Toezicht Minkema College - Voorzitter Vluchtelingen Steunpunt Groene Hart (onbezoldigd)

Bijlage II: Overzicht betrokkenheid Huisvesting

Naam school	MJOP beheer	Basis	Administratie	Gemeente	KvK
O.B.S. De Sterrenboom	Joyce van der Meer/Martin de Bie	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Krimpenerwaard	24349878
O.B.S. Flora	Joyce van der Meer/Martin de Bie	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Krimpenerwaard	24349878
O.B.S. De Kromme Draai	Joyce van der Meer/Martin de Bie	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Krimpenerwaard	24349878
O.B.S. Koningin Emma -c-	Joyce van der Meer/Martin de Bie	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Krimpenerwaard	24349878
O.B.S. De Vlieger	Joyce van der Meer/Martin de Bie	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Krimpenerwaard	24349878
O.B.S. De Polsstok	Joyce van der Meer/Martin de Bie	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Krimpenerwaard	24349878
O.B.S. Koningin Wilhelmina	Joyce van der Meer/Martin de Bie	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Krimpenerwaard	24349878
O.B.S. Het Schateiland	Joyce van der Meer/Martin de Bie	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Krimpenerwaard	24349878
O.B.S. Kiezel en Kei	Joyce van der Meer/Martin de Bie	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Krimpenerwaard	24349878
O.B.S. Goejanverwelle	Joyce van der Meer/Martin de Bie	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Oudewater	24349878
VVE De Spil/O.B.S. De Schakel	Joyce van der Meer/Martin de Bie	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Krimpenerwaard	68786824
VVE Krimpen/O.B.S. Prinses Irene	Bureau Ben van der Vlist	P.C.P.O. Krimpenerwaard	Administratie Kantoor Groenendijk	Gemeente Krimpenerwaard	62059165
VVE Het Rak/O.B.S. De Kranepoort	Bureau Ben van der Vlist	P.C.P.O. Krimpenerwaard	Administratie Kantoor Groenendijk	Gemeente Krimpenerwaard	68795076

VVE Vogelweide/ O.B.S. Koningin Emma	Bureau Ben van der Vlist	P.C.P.O. Krimpenerwaard	Administratie Kantoor Groenendijk	Gemeente Krimpenerwaard	68798229
Beheercommissie Vogelweide		P.C.P.O. Krimpenerwaard	Administratie Kantoor Groenendijk	Gemeente Krimpenerwaard	63478137
Beheercommissie Haastrecht/O.B.SDe Vlisterstroom	Bureau Rijnland	De Vier Windstreken	Administratie Kantoor Groenendijk	Gemeente Krimpenerwaard	58780955
Beheercommissie Het Cultuurhuis/ O.B.S. De Schakels	Bureau Rijnland	De Vier Windstreken	Administratie Kantoor Groenendijk	Gemeente Oudewater	55383475
VVE De Brede Vaart	Rader Advies	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Montfoort	68014201
VVE Scholencomplex Montfoort	Rader Advies	Stichting Onderwijs Primair	Stichting Onderwijs Primair	Gemeente Montfoort	71812288